Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...гтамнай 1921 оной ...абриин 21-hээ гарана | № 294 (14099) | 1975 оной декабриин 17, среда | Сэн 2 мүнгэн.

...ОРОНОЙМНАЙ АЖАЛШАД КПСС-эй ЦК-гай ПРОЕКТЫЕ ...hАЙШААНА, ДЭМЖЭНЭ, ЗҮБШЭН ХЭЛСЭНЭ

...МЖАЛТА ТУЙЛАХА— ...АНАЙ ЗОРИЛГО

...СР-эй арадай ажахые ...–1980 онуудта хүгжөө... шэглэлнүүд гэhэн ...съездэ КПСС-эй ЦК-... проект уншаад байхада ...аа малшадай урда та... ...hан саашанхи зорилго... ...эли боложо үгэнэ. Бидэнэр, ниитын адууhа мал харууhалагшад эдеэ хоолой продуктнуудые бүри элбэгжүүлхын тула малайнгаа hүрэг олошоруулжа, ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ, ажалдаа түрүү онол аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ болонобди. Юуб гэхэдэ, мүнөө гүүртэ, фермэнүүдээ томодхожо, хамаг ажалыень оньhожоруулаагүй hаа, үнэгүй hү, мяха, ноохо, үндэгэ элбэгээр абахын аргагүй бшуу.

Манай отарада ажалладаг хонишод энэ шухала документтэй танилсаад байхадаа, урид абаhан уялгаяа шэнэлжэ, ерэхэ жэлдэ 100 эхэ хонин бүриhөө 115 хурьга түлжүүлхэ зорилго хараалаабди. Бидэ юhэдэхи табан жэлэй түсэб сүм дүүргэжэ, партиингаа ээлжээтэ съездэ бариха ажалай бэлэгтэйбди. Ерэхэ жэлдэ хараалhанаа хүсэд дүүргэхын тула үбэлжэлгэдөө hайнаар бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэжэ байнабди.

Ц. БАДМАЕВА,
Хурамхаанай аймагай Гааргын совхозой ахалагша хонишон, СССР-эй Верховно Соведэй депутат.

...РЮУМНАЙ— ...ШАГАЙ АЖАЛ

...СР-эй арадай ажахые ...–1980 онуудта хүгжөө... шэглэлнүүд тухай» ...эй XXV съездэ пар... Центральна Комитедэй ...н проекттэй манай ...ой ажалшад hонирхон ...жа байна. Манай оро... ...дөө ажахые улам саа... хүгжөөхэ ехэ зорил... проект дотор хараа... ...хай. Энэнь совхозой ...адые баясуулна, шэнэ ...тануудта уряална.

...й совхоз гол түлэб ...т үүлтэрэй мал үсхэ... ...эг юм. Юhэдэхи табан ...турша энэ hалбаряа ...ань хүгжөөхэ талаар ...ой ажалшад нилээд ...рэ дүнгүүдые туйлажа ... Эбэртэ бодо малай, ...оридой тоо толгой оло... ...ха, гүрэндэ мяха, hү ...аха түсэбнай болзор... ...д дүүргэгдэнхэй.

...ндэ тушаагдадаг мя... шанар урданайхиhаа эрид hайжараа. Хэрбээ 1970 ондо үхэр бүхэн 260-аад килограмм шэгнүүртэйгээр тушаагдадаг байбал, байгша ондо 310 гаран килограмм болоhон байна. Тиихэдэ малнай бултадаа шахуу тарган сэгнэлтэтэйгээр абтана.

1976—1980 онуудта манай ороной арадай ажахые хүгжөөхэ гол шэглэлнүүдэй проекттэй танилсахадаа, совхозой ажалшад саашанхи хараа түсэбүүдээ хараална. Манай ажахын түрүү малшадай нэгэн, Ленинэй орденто Жүгдэр Ундеевич Цыденов иигэжэ хөөрэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай проект дотор юhэдэхи табан жэлэй дүнгүүд, саашанхи зорилгонууд тушаа тодорхойгоор хэлэгдэнэ. Бидэнэр ажахынгаа гол hалбарие — мал ажал саашадань амжалтатай хүгжөөхэ арга боломжотойбди. Энээнэй түлөө ажалайнгаа эршые бүри шангадхан хүдэлхэ зорилготойб. Арбадахи табан жэлдэ бүри hайн амжалта туйлахын түлөө тэмсэхэб.

Б. БАЛДАНОВ,
Далахайн совхозой партбюрогой секретарь.
Захааминай аймаг.

ХЭРЭГНАЙ ХАРУУЛХА

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тушаа XXV съездэ КПСС-эй ЦК-гай проектые ехэ анхаралтайгаар уншаhан, шагнаhан байнабди. Илангаяа хүдөө ажахые хүгжөөхэ тухай бүлэгөөр hонирхообди.

«Мяхалиг малай тусгаар ажахынуудые хүгжөөхэ» гэhэн мүрнүүд манай ажахыда сэхэ хамаатай. Юуб гэхэдэ, манай совхоз үүлтэртэ мал олоор үсхэжэ, республикынгаа болон Шэтын областиин ажахынуудта худалдадаг юм. Совхознай хүдөө ажахын гол шухала продуктнуудые гүрэндэ тушааха табан жэлэйнгээ түсэбүүдые байгша оной октябриин 1-дэ дүүргээ hэн. Энэ амжалтада малшадай оруулhан хубита ехэ. Хубиингаа табан жэлэй даабарие дүрбэн жэл соо дүүргэhэн байнаб.

Би хорёод жэлэй туршада мал ажалда хүдэлнэб. Мүнөө үедэ казах үүлтэрэй сагаан толгойто 40 үхэр hамгантаяа харууhалнаб. Үхэр бүхэнэйнгөө шэгнүүрые сүүдхэдээ дунда зэргээр 1000 граммhаа доошо бэшээр нэмээнэбди. Ноябрь hарада энэ тоогоо 1410 граммда хүргэжэ, яhала hайн амжалта туйлаабди. Теэд hайнаар хүдэлэнгүй байхын аргагүй. Парти, правительствамнай бидэнэр, юрын малшадта ехэхэн анхарал хандуулна ха юм. Ажаhуудалнай баян дэлгэр болонхой. Гүрэн түрэмнай бидэнэрэй хэhэн ажал хүдэлмэрие үндэрөөр сэгнэжэ, шагнал хайра барюулна.

10-дахи табан жэлэйнгээ богоhо дээрэ хүрэжэ ерэбэ гэээшэбди. Тиимэhээ асари ехэ түсэбүүд хараалагдаа. Энэ ехэ түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ байhаниинь лабтай. Бишье совхозойнгоо бүхы хүдэлмэришэдтэй сугтаа аhан шадалаараа оролдон ажаллажа, өөрынгөө хубита оруулхаб.

Д-Д. ТОКТОХОЕВ,
«Комсомольский» совхозой малшан.
Яруунын аймаг.

ХҮН БҮХЭНДЭ ЗОРЮУЛАГДАНА

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр. Д. Полищук). Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан, газетэнүүдтэ тунхаглагдаhан «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэжэ проекттэй «Кировскэ завод» нэгэдэлэй коллектив ехэ патриотическа дэбжэлтын мэдэрэлтэйгээр танилсаа.

...Фирмын прокатна шэнэ цех. 1976 оной тоосоондо оруулагдаха металл үйлэдбэрилэгдэнэ; кировэйхид съездын урда тээхи габшагай ажалай вахтада жагсанхай. Түр зуурын забhарлалга болоод, проектые зүбшэн хэлсэлгэ эхилбэ.

— Шэнэ табан жэлэй туршада үргэн ехэ, баяр түгэс аласай зорилгонууд урдамнай нээгдэнэ, — гэжэ Социалис Ажалай Герой, ахалагша вальцовщик Н. Я. Прокофьев хэлэбэ. — Мүнөөдэр газетэнүүдтэ тунхаглагдаhан түүхэтэ документ совет хүн бүхэндэ зорюулагданхай. Бидэнэр, металлургнуудташье хабаатай мүрнүүд энээн дотор бии.

«350» гэжэ станай вальцовщик Н. Н. Семёнов үгэ хэлэхэдээ, hаяхан энэ агрегадаар миллиондохи тонно прокат гаргагдаа, шэнэ янзын хэрэгсэлнүүд бүтээгдэхэ гэбэ. Нэгэдэлэй хүдэлмэришэд шэнэ табан жэлэй гол шэглэлнүүд тушаа партиин Центральна Комитедэй проектые үнэн зүрхэнhөө hайшаан угтаад, түсэбhөө гадуур прокат бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргаха, шэнэ янзын хэрэгсэлнүүдые бүтээдэг болохо гэhэн уялга абаа.

НОВГОРОД (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездэ зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаhан, газетэнүүдтэ тунхаглагдаhан, «СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» гэжэ проектые манай колхозой ажалшад үнэн зүрхэнhөө hайшаан угтаа. Эндэхи бригадануудай ба фермэнүүдэй агитаторнууд юhэдэхи табан жэлэй дүнгүүд тухай, саашадаа туйлагдаха ерээдүйн асари ехэ арга боломжонууд тухай хөөрэнэ. РСФСР-эй хара хүрьhэгүй газартай нютагуудые саашадань хүгжөөхэ, хүдөө нютагуудтахи ажалшадай ба бүхы совет хүнүүдэй байдалые улам hайжаруулха тухай партиин түсэбүүд онсо баяр баясхалан үүсхэнэ.

Манай колхозой таряашад партиин түүхэтэ документээр зоригжон, арбадахи табан жэлэй түсэбые мүн лэ болзорhоонь урид дүүргэхээр шиидэнхэй.

Н. АНДРИАНОВ,
Социалис Ажалай Герой, Новгородско областиин «Искра» колхозой түрүүлэгшэ.

ПАРТИ БОЛОН АРАДАЙ ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕ ХАРЮУЛХА

РСФСР-эй уран зохёолшодой IV съезд

Аха дүү бүхы союзна республиканууддай олон яhатанай литературын ажал ябуулагшад уран бэлиг, оролдолгоёо коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ, совет арадта зорюулдаг юм. Арадай ажабайдалтай нягта холбоотой hэн туладаа совет литература хүсэн түгэс ха юм. Россин Федерациин уран зохёолшодой hүүлэй жэлнүүдэй зохёохы ажал энээниие эли тодоор гэршэлнэ. Манай Эхэ ороной ажабайдалай гайхамшаг үйлэ ушар — КПСС-эй XXV съездын урда тээ уран зохёолшодой өөhэдынгөө дүнгүүдые гаргажа байhаниинь ехэ удха шанартай.

Декабриин 15-да Кремлиин ехэ ордон соо нээгдэhэн РСФСР-эй уран зохёолшодой IV съездые «уран зохёолой табан жэлэй» ёhотойл элидхэл гэжэ нэрлэхэдэ болоно.

Съездын айлшадай дунда союзна республиканууддай Уран зохёолшодой холбоонуудай делегацинууд, ниислэл хотын ажалшадай түлөөлэгшэд, искусствын мастернууд, эрдэмтэд, партийна болон советскэ хүдэлмэрилэгшэд, сэрэгшэд бии.

В. В. Гришин, А. П. Кириленко, Ф. Д Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев гэгшэдые съездын делегадууд болон айлшад халуунаар угтаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэйгээр хүндэлэлэй президиумдэ нэрьемэ альга ташалган доро hунгагдаба.

Делегадууд съездын органууд болохо президиум, секретариат, мандатна болон редакционно комиссинуудые hунгаба. Зүбшэн хэлсэхэ зүйлнүүд баталагдаба: коммунизм байгуулгын шэнэ шатадахи Россин литература тухай элидхэл; шалгалтын комиссиин элидхэл; РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной хүтэлбэрилхы органуудые hунгалга; уран зохёолшодой бүхэсоюзна VI съездэ делегадуудые hунгалга.

«Коммунизм байгуулгын шэнэ шатадахи Россин литература гэhэн элидхэл хэхыень РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ Сергей Михалковто үгэ үгтэбэ.

КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлhэн, совет арадай баатар ажалай юhэдэхи табан жэлые түгэсхэхэ 1975 он дүүрэжэ байна гээд элидхэлшэ хэлэбэ. Совет хүнүүдэй ажалай эршэ соо үнгэрhэн он жэлнүүдые омогорхон hананабди.

«Литературно-уран зохёолой шэнжэлэл», «Совет кинематографиие саашадань хүгжөөхэ хэмжээ ябуулганууд тухай, Белоруссиин партийна организацида соёл сурталай кадрнуудые томилон табиха, хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай», «Тамбовско областной партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй хэрэглэсэ тухай» КПСС-эй Центральна Комитедэй тогтоолнууд уран зохёолой хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэбэ.

РСФСР-эй уран зохёолшодой IV съездын урда тээ автономно республиканууддта, хизаарнууд болон областьнуудта уран зохёолшодой съезднүүд болон тоосоото hунгалтын суглаанууд боложо үнгэрөө. Россин Федерациин Уран зохёолшодой холбооной үүргын ехэ боложо, республикын ажалша коллективүүдтэй холбоо барисаанайнь бэхижэжэ байhые, республиканска хэблэлэй органуудай үзэл сурталай талаар дайшалхы болоhые, Коммунис партияа тойроод, олон яhатанай уран зохёолшодой зэргэнүүдэй бүри нягта боложо байhые эдэ суглаанууд эли тодоор харуулаа.

Зохёохы удхатай манай холбооной ажал хүдэлмэри хадаа Эхэ ороной ниитэ-политическэ ажабайдалтай нягта холбоотойгоор хэгдэдэг байгаа гэжэ онсолон тэмдэглэмээр.

Бидэнэр hаяхан В. И. Ленинэй гайхамшагта хүдэлмэри «Партийна организаци болон партийна литература» гээшын 70 жэлэй ойе тэмдэглэбэбди. Энэ хүдэлмэри хадаа манай литературын партийностиин гол ёhонуудые эли тодоор баталан үгэhэн байха юм. Литература хадаа бүхэ пролетариин, бүгэдэ арадай хэрэгэй нэгэ хуби болоно гэhэн В. И. Ленинэй үгэ хадаа манай ажабайдалда үнэн бодото шэнжэеэ олоо, совет уран зохёолшо бүхэнэй хараа шэглэл болонхой. Ленинскэ Коммунис партидаа, тэрэнэй үзэл бодолой түлөө тэмсэлдэ өөрыгөө арадта үнэн сэхээр алба хэнэбди гэжэ бидэнэр мэдүүлнэбди гээд РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ тэмдэглэбэ.

Социалис реализм хадаа совет литературын хүгжэлтын тодорхойлхы шугам байхал ёhоороо байна. Совет литература хадаа ородой классикын уг ёhонууд дээрэ үндэhэлэн, социалис реализмын онол аргые саашадань хүгжөөн гүнзэгырүүлэн, гайхамшагта мастернуудай баян дүй дүршэлые абаhан байна.

Россин литература хадаа өөрынгөө бүридэлэй талаао орёо байна. Таби гаран хэлэн дээрэ бэшэдэг уран зохёолшод манайда бии гэжэ элидхэлшэ тэмдэглэнэ. Россин Федерациин олон арадууд таби гаран жэлэй урда тээ өөhэдын бэшэгтэй байhан. Агуу Ленинэй хэлэн — ород хэлэн хадаа эдэ арадуудай соёл культурын хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ үүргэ дүүргээ. Энэ хэлэнэй ашаар олон яhатанай уран зохёолшодой зохёолнууд бүхэсоюзна уншагшадта, харагшадта хүрэжэ ошоно.

Россин литературын хүгжэлтэ, прозо, уран шүлэг, драматурги, литературно-уран зохёолой шэнжэлэл, хүүгэдтэ зорюулhан зохёолнууд тухай элидхэлшэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэбэ.

РСФСР-эй уран зохёолшодой шалгалтын комиссиин түрүүлэгшэ Евгений Пермяк элидхэл хээ. Тэрэнэй hүүлээр үгэ хэлэлгэн эхилээ. Декабриин 16-да энэ съезд хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлээ.

(ТАСС).

Тимлюйн асбоцементын хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив юhэдэхи табан жэл соо амжалтатайгаар хүдэлжэ, барилгада хэрэгтэй материал ехээр гаргаа. Заводой үнинэй хүдэлмэришэн А. П. Колмаков эрхим ажалаараа үниhөө хойшо суурхана. Александр Петрович Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаhан юм. Тэрэ халаанайнгаа даабари 20—25 процентээр үлүүлэн дүүргэжэ, бэшэнэй дундаhаа онсо шалгарна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түрүү хүдэлмэришэн А. П. Колмаков.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

АМЖАЛТА БИИ, АЖАЛНАЙ ЕХЭ

...л Коммунис партиингаа ээлжээтэ ...ъездые нэрэтэй солотойгоор уг... түлөө дэлгэрhэн социалис мүры... манай Гильбэрын фермын hаа... малшад оролсожо, hаяын үдэр... ажалай эрхим амжалта туйлаба. ...р 1971—1975 онуудай туршада ... 10.300 центнер hү худалдаха ...й hаа, декабриин 1-нэй байда... ...0.452 центнер бэлэдхэлэй пункт... ...улжа, түсэбөө үлүүлэн бэелүү... Мүн түгэсхэхы жэлдэ hү абаха ...үлүүлэн дүүргэгдэв. Жэшээнь, ...ндо бүхыдөө 2.520 центнер hүн ...ёhотой байбал, декабриин 1-дэ ...центнер абтаа. Энэ амжалта hаа... ...ймнай габшагай, үсэд нэтэрүү ... ашаар туйлагдаа гээшэ.

...н жэлэйнгээ түсэб урагшатай ...р дүүргэжэ, энэ амжалтаараа ...hан hаалишад. малшаднай шэнэ ...гөөр ажаллажа эхилбэ. Тиигэжэ ...нис партиингаа XXV съездые ... шэнэ бэлэгээр угтахаар зоригжобо. Тиигэхэ зуураа юhэдэхи табан жэлэй түсэбhөө гадуур гүрэндэ 420 центнер hү тушаахабди. Урдаа табиhан энэ зорилгоёо бэелүүлхэ арга боломжо фермэдэмнай бии гэжэ hанагдана.

Малай үбэлжэлгэдэ түгэс бэлэн болонхойбди. Тугалай, үнеэдэй байранууд hайса заhабарилагдаа, дулаалагдаа. Октябриин 1-hээ тэжээл буйлуулдаг цех хүдэлгэгдэжэ, үнеэд үбэлэй рационой ёhоор эдеэлүүлэгдэнэ. hаамхай үнеэн бүриhөө үдэртэ 6—7,5 килограмм hүн абтана. Энэмнай октябрь hарынхиhаа нилээд ехэ болоно.

Фермэдэмнай hаамхай 112 үнеэн бии юм. Тэдэниие 7 hаалишан харууhална. hаалишадай олонхинь энэ ажалда үнинэй хүдэлжэ, дүршэл шадабари ехэтэй болоhон, бэе бэеэ hайн мэдэдэг хүнүүд юм. Тиимэhээл манай фермын коллектив совхоз соогоо эгээл тогтонижонги гэжэ тоологдодог.

Хубиингаа табан жэлэй ба түгэсхэхы жэлэй түсэб дүүргэhэн hаалишад манай фермэдэ олон. Нэрлэн хэлэбэл, Людмила Бимбаевна Бадмаева табан жэл соо 1,718 центнер hү hааха түсэбтэй байгаа hаа, тэрэнээ 40 центнерээр үлүүлээд байна. Энэ нүхэр 1974 ондо үнеэн бүриhөө 2.806 килограмм hү абаа hэн. Харин байгша оной 11 hара соо 2.600 шахуу килограмм hү hаагаа. Дүршэлтэй hаалишан Мария Доржиевна Пурбуева баhал хубиингаа табан жэлэй түсэб бэелүүлээ. 1971—1975 онуудта 2,092 центнер hү hааха байгаад, мүнөө 2.300-гаад центнер абанхай. hаалишад Х. Мункуева, Д. Базарова, Т. Базарова гэгшэд мүн лэ hайн амжалтануудтай.

1971—1975 онуудай туршада манай фермын коллектив совхозойнгоо hаалиин фермэнүүдэй дунда дэлгэрhэн социалис мүрысөөндэ хододоо түрүү зэргэдэ ябаа. 1972 ондо КПСС-эй райкомой ба аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой диплэмдо хүртэhэн юм. Тиихэдэ 1974 ондо коллективтэмнай КПСС-эй райкомой, аймсоведэй гүйсэдкомой Хүндэлэлэй грамота барюулагдаа hэн.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада үнеэдэй hү hаали нилээд дээшэлээ. Жэшээнь, 1971 ондо үнеэн бүриhөө 1670 килограмм hүн абтаhан байбал, удаадахи жэлдэ 2084 килограмм абтаhан юм. Харин нёдондо үнеэн бүриhөө 2090 килограмм hүн hаагдаа hэн. Түгэсхэхы жэлдэ үнеэн бүриhөө 2250 килограмм hү абаха түсэбтэй hэмди. Декабриин нэгэнэй мэдээгээр үнеэн бүриhөө 2200-гаад килограмм hүн абтаа.

Иигэжэ манай фермын hаалишад хараалhан зорилгонуудаа бэелүүлхын тула үсэд шангаар оролдоно. Малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр үнгэргэхын тула бүхы шадалаараа оролдохобди. Эдэ бүгэдэмнай КПСС-эй XXV съездэ бэлэг болохо юм.

Д. РАДНАЕВА,
«Заветы Ильича» совхозой hаалиин фермые даагша, Ажалай Алдар Солын III шатын орденто.
Улаан-Үдын аймаг.

...БЫН КОМПАРТИИН СЪЕЗДДЭ ХАБААДАХА ...СС-эй ДЕЛЕГАЦИ ЕРЭЭ

...АВАНА. (ТАСС). Ку... КП-гэй нэгэдэхи съезд... хабаадаха КПСС-эй ЦК-... Политбюрогой гэшүүн, ...С-эй ЦК-гай секретарь ...А. Суслов түрүүтэй Со... ...э Союзай Коммунис ...иин делегаци Кубын ...унис партиин Цент... ...на Комитедэй уряалаар ...а.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй Ленинградска обкомой нэгэдэхи секретарь Г. В. Романов, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй Краснодарска крайкомой нэгэдэхи секретарь С. Ф. Медунов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов гэгшэд делегациин бүридэлдэ ороно.

Кубын Компартиин ЦК-гай хоёрдохи секретарь, Кубын Республикын Революционно правительствын Премьер-Министрэй нэгэдэхи орлогшо Рауль Кастро, Кубын Компартиин ЦК-гай Секретариадай гэшүүн, Революционно правительствын Премьер-Министрэй орлогшо Карлос Рафаэль Родригес, Кубын Компартиин ЦК-гай гэшүүн, Революционно правительствын Премьер-Министрэй орлогшо Флавио Браво, Кубын Республикаhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Северо Агирре дель Кристо гэгшэд КПСС-эй делегациие Гаванска «Хосемарти» гэжэ аэропорт дээрэ хани халуунаар, аха дүүгэй ёhоор угтаа. КПСС-эй делегацидаороhон, СССР-hээ Кубын Республикада байдаг элшэн сайд Н. П. Толубеев, СССР-эй Посольствын ба Кубада байдаг совет бусад эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд делегациие угталсаа.

ПРЕНСА ЛАТИНА ГЭЖЭ АГЕНТСТВЫН КОРРЕСПОНДЕНТДЭ М. А. СУСЛОВАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ГАВАНА, декабриин 15. (ТАСС). Кубын Компартиин I съездэ хабаадаха КПСС-эй делегациин толгойлогшо, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Сусловай Пренса Латина агентствын корреспондентдэ зорюулhан мэдүүлгые «Гранма» газетэ тунхаглаба.

Кубын коммунис партиин I съезд хадаа Кубын арадай ажабайдалдахи түүхэтэ ябуулга болоно, уласхоорондын шухала удха шанартай байна. Энэ съездэ хабаадахаяа ерэhэн КПСС-эй делегациие толгойлхо, Сүлөөтэ арал дээгүүр ябаха, Кубадахи ханинартай уулзаха ехэ зол хуби намда тудаа, — гэжэ М. А. Суслов мэдүүлээ.

Пролетарска интернационализмын гол ёhонуудые үндэhэ болгон, манай партинуудай ба оронуудай хоорондо тогтоhон аха дүү ёhоной хани барисаата, нягта холбоото харилсаан жэлhээ жэлдэ үргэдэжэ, бэхижэжэ байнхай. Кубын партийна съездын шиидхэбэринүүд манай арадуудай аша туhада, амгалан байдалай, социализмын ба хүгжэлтэ дэбжэлтын аша туhада энэ хани барисаанай ба харилсаа холбооной саашадаа хүгжэлтэдэнь туhа хүргэхэ гээд этигэнэбди, — гэжэ КПСС-эй делегациие толгойлогшо хэлэбэ.

«ЭХЭ ОРОН» ГЭЖЭ БҮЛГЭМ ЭМХИДХЭГДЭЭ

Декабриин 15-да Москвада бүхэсоюзна конференци боложо, хилын саана байдаг нютагайхидтаяа соёлой холбоо барисаа хэхэ совет бүлгэм («Эхэ орон» гэжэ бүлгэм) тогтоогдоо.

Иимэ бүлгэм тогтоон байгуулха хараа бодолые Эб найрамдал хамгаалха Советскэ комитедэй түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо академик Е. К. Фёдоров, СССР-эй лётчик-космонавт В. В. Лебедев, таллинска ба эстонско митрополит Алексий ба бусад үгэ хэлэгшэд дэмжээ.

Баталан абаhан уставай ёhоор, «Родина» гэжэ бүлгэм — союзно-республиканска эмхи болоно.

Бүлгэмэй совет hунгагдаба. Тэрэнэй түрүүшын засадани дээрэ президиум hунгагдаа. Бүлгэмэй президиумэй түрүүлэгшээр СССР-эй педагогикын эрдэмэй академиин президент, биологиин эрдэмэй доктор В. Н. Столетов hунгагдаба.

(ТАСС).

...Э ОРОНОЙ ...ЭН ХҮБҮҮД

...ЕНИНГРАД. (ТАСС). ...абристнуудай буhалгаа... 150 жэлэй ойдо зорюу... ...ahан баярай ойн бүхэ... ...на конференци декаб... ...15-да Нева мүрэн дээ... хотодо нээгдээ. Энэ кон... ...ци СССР-эй Наукануу... академеэр, КПСС-эй ЦК-... ...эргэдэхи Ниитын эрдэ... ...эй академеэр, СССР-эй ...э ба тусхай дунда hу... ...алай, СССР-эй Соёлой ...стерствэнүүдээр эмхид... ... Энээндэ түүхэшэд, ...атура шэнж... ...гшэд ба ...анар хабаадана.

Электротехническэ промышленностиин министерство табан жэлэйнгээ даабарие дүүргэбэ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Электротехническэ промышленностиин министерствын предприятинуудай ба эмхинүүдэй коллективүүд продукци худалдаха бүхы хэмжээгээр юhэдэхи табан жэлдэ тогтоогдон хараалагдаhан түсэбүүдые болзорhоонь урид дүүргэбэ. Жэлэй дүүрэтэр даабариhаа гадуур 700 миллион түхэригэй электро-техническэ эдлэл хэрэгсэлнүүд бүхыдөө худалдагдаха юм.

1971—1975 онуудта продукци үйлэдбэрилгэ 1,5 дахин дээшэлүүлэгдээ. Электрическэ томо ехэ машинануудые бүтээлгэ — 1,4 дахин, ехэ вольтын электроаппаратура — 1,6, бага вольтын аппарадуудые, жолоодолгын станцинуудые, распределительнэ шидүүдые бүтээн гаргалта хараалагдаhан даабариhаа 1,8 дахин үргэдхэгдөө.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлhэнэй ашаар продукци үйлэдбэрилгын ургалтын 84 процент туйлагдаhан байха юм.

Табан жэлэй үедэ 2700 шэнэ электро-эдлэл хэрэгсэлнүүд үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдээ. Табан жэл соо үйлэдбэридэ эрхим шанартай продукциин ниитэ хэмжээн 3 дахин шахуу ургаhан байна. Мүнөө үедэ бүхы продукциин гурбанай нэгэ хубинь гүрэнэй шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдана.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ абтаhан дээшэлүүлэгдэмэл социалис уялгануудые дүүргэхын тула электротехническэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд бүхы хүсэеэ элсүүлнэ.

СССР-эй ЦСУ.

РСФСР-эй АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН МИНИСТЕРСТВО ТАБАН ЖЭЛЭЙНГЭЭ ДААБАРИИЕ ДҮҮРГЭЭ

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, РСФСР-эй Автомобильна транспортын министерствын предприятинуудай, эмхинүүдэй коллективүүд пассажирнуудые ба ашаа зөөхэ түсэбтэ юhэдэхи табан жэлдэ хараалагдаhан даабаринуудаа болзорhоонь урид дүүргэбэ.

1971—1975 онуудта автомобильна транспорт арадай ажахын 11,3 миллиард тонно ашаа, 79,5 миллиард пассажирнуудые зөөгөө.

Предприятинууд ба эмхинүүдые үргэлжэ дээрэнь транспортаар хангаха, хүн зониие транспортно-экспедиционно талаар хангаха хэрэг үргэнөөр нэбтэрүүлэгдээ. Автоприцепүүдээр ашаа зөөлгэ — 2,4 дахин, контейнернүүд ба бусад зүйлнүүдээр ашаа зөөлгэ 1,5 дахин үргэдхэгдөө.

КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахые шармайн оролдожо, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын тула министерствын предприятинуудай, эмхинүүдэй коллективүүд бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна.

РСФСР-эй ЦСУ.

Улаан-Үдын городской XXXVII партийна конференци

ЭМХИДХЭХЫ, ХҮТЭЛБЭРИЛХЫ ШАДАБАРЯА УЛАМ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ

КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой нэгэдэхи секретарь А. М. БЕЛЯКОВОЙ хэһэн тоосоото элидхэлһээ

Элидхэлшэ нүхэр **М. А. БЕЛЯКОВ** КПСС-эй XXIV съездын хараалһан социально-экономическа зорилгонуудые бэелүүлхын тула тоосоото үедэ партиин городской комитедэй ябуулһан хүдэлмэри тухай дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Тиихэдээ партийна организацинуудай хүтэлбэри доро ажаллажа байһан городой ажалшад арадай ажахы хүгжөөхэ хэрэгтээ яһала һайн амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглээ. Городой промышленность продукци худалдаха табан жэлэй түсэб болзорһоонь урид ноябриин 26-да дүүргэжэ шадаа. Табан жэлэй туршада промышленна үйлэдбэриин хэмжээн 45 процент нэмэхэнь. Харин тогтоогдоһон даабаринь 42,8 процент байгаа. Түсэбһөө гадуур 110 миллион түхэригэй продукци гартагдахаар хүлеэгдэжэ байна.

Хотын арадай ажахын бүхы һалбаринуудые хүгжөөхэ хэрэгтэ табан жэлэй туршада 315 миллион түхэриг гаргашалагдаа. 236 миллион түхэригэй гол фонднууд ашаглалгада оруулагдаха юм. Табан жэлэй үнгэрһэн жэлнүүдтэ хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй завод, кондитерска фабрика баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Гадна авиационно, локомотив-вагон заһабарилгын, судна бүтээлгын заводуудта, мяха-консервын комбинадта, «Электромашина», «Теплоприбор» заводуудта, мүн бусад предприятинуудта үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүд нэмэгдээ. Үдэ мүрэн дээгүүр хүүргэ баригдаа, сэбэрлэлгын түхеэрэлгэнүүд, прачечна, «Баргузин» гостиница, выставкын зал, ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байшан, ипподром, мүн бусад олон барилганууд бодхоогдоо.

Түмэр замай, уһа мүрэнэй, автомобильна, авиационно транспорт табан жэлэйнгээ даабари амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Хэлхээ холбоон нилээд үргэдөө, хотын хүн зоной ажаһуудал эли бодо һайжараа. Эдэ бүхы ургалтануудые элидхэлшэ олон тоо, баримтануудаар жэшээлэн харуулаа. Городой хүн зоной салин хүлһэн болон бусад олзо оршонь энэ үедэ 30 процентээр дээшэлээ, 600 мянган дүрбэлжэн метр хэмжээтэй [illegible] гэрнүүд баригдаа. [illegible] болбосон түхэлтэй болгохо талаар ехэ хүдэлмэри бүтээгдээ гэжэ элидхэлшэ тодорхойлоо.

Үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ асуудал хадаа городой экономикые хүгжөөхэ гол һудаһаниинь болоно. Тиимэһээ энэ хэрэг партиин горкомой үдэр бүриин анхарал доро байһан тушаа, энэ талаар ямар хэмжээнүүдэй абтаһан тушаа тоосоото элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр тэмдэглэгдээ. Энэ асуудал нэгэнтэ бэшэ партиин горкомой пленум дээрэ, бюрогой заседани ба партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ, научно-практическа конференцинүүд дээрэ хэлсэгдэһэн байха юм. Байгша оной июль һарада болоһон городой партийна эдэбхитэдэй суглаан Буряад ороной ниислэлые болбосон түхэлтэй болгохо зорилго хараалаа.

Үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхын тула тоосоото үедэ ямар хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэн тушаа тогтоходоо, тоосоото үедэ городой предприятинуудта эмхидхэлэй-техническэ ажал эрдэм ухаанай үндэһөөр эмхидхэхэ 13 мянга гаран хэмжээ ябуулганууд бэелүүлэгдэһэн байна. Энээнэй ашаар 20 миллион шахуу түхэригэй хэмжээнэй экономическа ашаг үрэ туйлагдаа бшуу. Оньһожоруулагдамал, хахад автомат 47 поточно линии, оньһожоруулагдамал комплексно 20 участок байгуулагдаа, 1900 шэнэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо, хүдэлжэ байһан 458 түхеэрэлгэ шэнэдхэгдээ.

Бүхы продукциин шанар һайжаруулха зорилгоор хэгдэһэн хүдэлмэри тушаа тогтоходоо, элидхэлшэ городой түрүү предприятинууд болохо «Электромашина» заводой, нарин сэмбын комбинадай һайн хүдэлмэри тушаа дурдаа. Тиихэдэ эдэ предприятинуудай бүтээдэг 59 зүйлнүүд Гүрэнэй шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдадаг болоо гэжэ элирхэйлээ.

Тиихэ зуураа үйлэдбэрея улам хүгжөөхын түлөө нэтэрүүгээр, гол хараатайтаар хүдэлмэри ябуулдаг нарин сэмбын комбинадай, «Теплоприбор» заводой партийна организацинуудай аша туһаар ехэ ажал ябуулгые, баян дүй дүршэл жэшээнүүдээр баримталагдаа.

Гэхэтэй хамта зарим предприятинуудта үйлэдбэриин ашаг үрэ арьбадхаха хүдэлмэриин үшөөл һанаһан да хүрэмөөр бэшэ, партиин мүнөө үеын эрилтэдэ харюусадаггүй байһыень элидхэлшэ тэмдэглээ. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ гол һудаһан болохо ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгын зарим предприятинуудта тон оодогүйгөөр ургана гэбэ. Энэ талаар пивын завод, хилээмэнэй комбинат, алкогольгүй умда гаргадаг завод гэхэшэлэн хэдэн предприятинууд ехэ гээгдэлтэй байна. Энэ жэлэй 11 һарын дүнгөөр болоходо городой 14 предприяти продукци гаргаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй. Эдэнэйл гэмээр боложо, 1,5 миллион түхэригэй продукци дутуу үйлэдбэрилэгдөө. Иимэ гээгдэл хадаа имагтал партийна организацинуудай, ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй үйлэдбэрея нарижуулан һайжаруулха гэжэ оролдодоггүй, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхын тула доторойнгоо арга боломжонуудые гүйсэд хэрэглэдэггүйһөө ушарна гэжэ тоосоото элидхэл соо тодорхойлогдоо.

Гол фонднуудые һайнаар ашаглалга хадаа үйлэдбэриин ашаг үрые улам дээшэлүүлхэ гол арга болоно. Тиимэһээ элидхэл соо энэ шухала асуудал горитой һуури эзэлнэ. Тиигэхэ зэргэтэйнье байгаа гэжэ ойлгогдоно. Ушарынь хадаа һүүлэй жэлнүүдтэ городой олон предприятинууд фонднынгоо ашагые доошонь оруулһан байна бшуу. Зарим предприятинуудта ашаглагдаагүй, тодхогдоогүй түхеэрэлгэнүүд олон бии.

Саашань үгөө үргэлжэлүүлхэдээ, бүтээһэн продукциин шанарай ямар зэргэ байһые элидхэлшэ үргэнөөр харуулаа. Тиихэдээ городой олон предприятинуудай бүтээһэн продукциин шанарай хэмжээн мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэмөөр бэшэ байна. Голодоһо гаргалгаһаа болоһо, тоосоото үедэ городой промышленность 1,3 миллион түхэригэй гарзада ороһон байна. Энэ талаар авиационно, прибор бүтээлгын, локомотив-вагон заһабарилгын, шэлэй заводуудта, БМДК-да эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулха уялгатай.

Арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараанай шанар бүришье һаа муу. Мяха-консервын комбинат, кондитерска фабрика, пивын, хилээмэнэй заводууд, городой һүнэй комбинат ходо муу шанартай продукци гаргана.

Ажалай хүсые, хүдэлмэриин сагые гүйсэд дүүрэн хэрэглэхэ гээшэ үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ гол замуудайнь нэгэн болоно. Гэхэтэй хамта тоосоото үедэ городой предприятинуудта 150 мянган хүдэлмэриин үдэр хиидэ хосорһон байна. Ажалдаа гарахагүй, гээгдэхэ, зайгуултаха, захиргаанай зүбшөөлөөр табилга абаха гэхэ мэтын ушар шалтагаанаар иимэ ехэ саг алдагдаа гээшэ. Энээнэйл гэмээр аяар 11 миллионһоо дээшэ түхэригэй продукци дутуу үйлэдбэрилэгдөө. Кадрнуудай нэгэ газарта үни тогтодоггүй ушар үйлэдбэридэ баһал ехэ хохидол үзүүлнэ гэжэ элидхэл соо тэмдэглэгдээ.

Үйлэдбэридэ хабаагүй элдэб гаргашануудай ехээр хэгдэдэг, алмалта ба арьбалалтын ёһо гуримай хангалтагүйгөөр сахигдадаг, предприятинуудай һарын туршада нэгэ жэгдээр хүдэлдэггүй байһан ушарнууд тушаа элидхэлшэ тогтоо. Эдэниие саашадаа үндэһөөрнь усадхаха зорилгоор партийна организацинууд саашадаа ямар хэмжээнүүдые абаха ёһотой байһан тушаа элидхэл соо дэлгэрэнгыгээр заагдаа.

Үйлэдбэри хүтэлбэрилгые нарижуулан һайжаруулха, хүдэлмэришэдэй, инженернүүд болон технигүүдэй творческо эдэбхи хүгжөөхэ асуудалнууд элидхэл соо горитой һуури эзэлнэ. Партиин горком болон райкомууд, партийна организацинууд, эдэ хэрэгтэ анхаралаа ехээр хандуулна. Хэдэн олон коммунистнууд, партийнабэшэ хүнүүд техническэ дэбжэлтэ хурдадхаха хэрэгтэ туһалха элдэб янзын ниитын бүлгэмүүдэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Промышленностиин 10 мянга гаран хүдэлмэрилэгшэд эдэбхитэй уралан нарижуулагшад ба ухаалан зохёогшод юм. Тэдэнэр тоосоото үедэ уралан нарижуулгын 10,8 мянган дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлээ. Тэдэнэй экономическа ашагынь 9 миллион түхэригһөө дээшээ болоно. 4500 шахуу мэргэжэлтэд өөһэдын творческо түсэбтэй. Тэдэнэй үйлэдбэриин ашаг дээшэлүүлгэдэ оруулһан хубита хадаа 5 миллион түхэригэй тэнтэй.

Ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй үйлэдбэриин ашаг дээшэлүүлхэ тэмсэлдэ али зэргын гүнзэгыгөөр нүлөөлһые элидхэлшэ элирхэйлээ. Тиихэдээ үйлэдбэриин хэдэн мянган түрүүшүүл табан жэлэй даабарие болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэжэ байна. Тэдэнэй 15 мянга гаранинь арбадахи табан жэлэй түсэбөөр хүдэлжэ байха юм.

Промышленна предприятинуудай дундаһаа эгээл түрүүлэн прибор бүтээлгын, авиационно, судна бүтээлгын заводуудай, нарин сэмбын комбинадай коллективүүд табан жэлэйнгээ даабари дүүргээ. Партийна олон организацинууд социалис мүрысөө эмхидхэхэ баян дүй дүршэлтэй болоо. Энэ талаар прибор бүтээлгын заводой партийна организаци бусадһаа шалгарна гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

Хотын транспортна предприятинуудай ажал хэрэг, хүдэлмэриин үрэ дүн тоосоото элидхэл соо нилээд шэнжэлэгдээ. Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин, авиапредприятиин, 8-дахи автобазын, ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин хүдэлмэри һайшаагдаа. Гэхэтэй хамта тэдэ болон бусад олон коллективүүдэй, партийна организацинуудай ажал ябуулгын ехэ дутагдалнууд тушаа шүүмжэлхы ажаглалтанууд горитой хэгдэһэн байна.

Барилгашад болон хабсаргагшадай коллективүүд табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ нилээд ехээр хубитаяа оруулаа. Табан жэлэй туршада барилга-хабсаралгын хүдэлмэриин хэмжээн 50 процентээр ехэ болоо.

— Гэхэтэй хамта КПСС-эй горком хадаа капитальна барилгын байдалые үндэһөөрнь һайжаруулжа шадаагүй гэжэ хэлэмээр. Манай ажахын ажал ябуулгадахи эгээл хүндэ хүшэр һалбари байһаар. КПСС-эй обком энэ дутагдал тушаа нэгэнтэ бэшэ һануулһан байха юм, — гэжэ нүхэр Беляков тэмдэглэбэ.

Городые болбосон түхэлтэй, үндэр культуратай болгохо ехэ тэмсэлдэ хүн зоной ажаһуудалай үдэр бүриин эрилтэ хэрэглэмжэ хангаха гол зорилготой эмхи зургаануудай коллективүүдэй ямар үүргэтэй байһаниинь, мүнөө үеынь байдал элидхэл соо үргэнөөр харуулагдаа. Гэхэ зуура худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай, ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа шүүмжэлэл хэгдэһэн байна.

Хүн зоной дунда ябуулагдадаг, үзэл сурталай-политическэ хүдэлмэриин, марксистско-ленинскэ суртал шудалха һуралсалай байдал тухай асуудал тоосоото элидхэл соо ехэ һуури эзэлээ.

Ажалша коллективүүдэй дунда, хүн зоной ажаһуудаг тазарнуудта ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэри тушаа тогтоходоо, город дотор 8 мянга гаран политинформатор болон агитаторнууд, 4 мянган лекторнүүд хүдэлнэ гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Ниитэ политическэ хүдэлмэри һайнаар эмхидхэдэг авиационно заводой, 8-дахи автобазын, «Электромашина» заводой, 834-дэхи СМП-эйн, түмэр замай 4-дэхи больницын партийна эхин организацинуудай дүй дүршэлые жэшээлэн харуулаа. Тиихэтээ хамта энэ шухала хэрэгтэ анхаралаа табидаггүй партийна организацинуудые нэрлэн тэмдэглээ.

Хотын соёл культурын эмхи зургаануудай, творческо холбоонуудай, театрнуудай ажал ябуулга, тэдэнэй туйлаһан амжалта болон хүдэлмэридэнь ушардаг дутуу дунданууд элидхэл соо яһала горитой һуури эзэлнэ.

Город дотор 57 дунда һургуулинууд, 12 ГПТУ, 17 техникум, дүрбэн институдууд хүдэлнэ. Тэндэ 61,1 мянга гаран хүн һурана. Һуралсалай газарнуудай партийна организацинуудай, багшанарай коллективүүдэй хүдэлмэри тоосоото элидхэл соо мүн лэ үргэнөөр харуулагдаһан, тэдэнэй дутуу дунданууд заагдаһан, саашадаа бэелүүлхэ зорилгонууд табигдаһан байха юм.

Партийна организацинуудай эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэрея һайжаруулха хэрэгтэнь партийна документнүүдые һэлгэлгэ ехэ һайнаар нүлөөлөө. Партийна организацинууд алишье талаараа улам бэхижэнэ, коммунистнуудай эдэбхи эли бодо ургана, журам шангадана, мүнөө бүхы коммунистнуудай 93,2 процентнь партийна даабари дүүргэнэ. Коммунистнууд хадаа үйлэдбэри дээрэ түрүү ябаха үүргэеэ һайнаар бэелүүлнэ. 5 мянга гаран коммунистнууд коммунис ажалай ударник гэһэн нэрэ зэргэтэй, 1573 коммунистнууд табан жэлэйнгээ даабари болзорһоонь урид дүүргэнхэй, 2560 коммунистнууд «Социалис мүрысөөндэ илагша», «Юһэдэхи табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгүүдээр шагнагданхай.

Партиин зэргэдэ шэнэ гэшүүдые абаха хүдэлмэри һайжаруулха асуудалда анхарал горитой хандуулагдаа. Тоосоото хугасаада 839 хүн КПСС-эй гэшүүндэ кандидадаар абтаа һэн. Тэдэнэй 66,5 процентнь хүдэлмэришэд, 61,5 процентнь ВЛКСМ-эй гэшүүд юм. Кандидадаар абтагшадай 38 процентнь эхэнэрнүүд. Үйлэдбэриин шиидхэхы участогуудта партийна нүлөө улам үргэдхэхын, коммунистнуудые зүбөөр хубаарилан табихын тула КПСС-эй горком болон райкомууд ехэ оролдолго гаргаһан байна. Тиигэжэ промышленность дээрэ хүдэлэгшэдэй 9,2 процентнь, транспорт дээрэ — 10,3 процентнь коммунистнууд болоно.

Гэхэтэй хамта барилгын эмхи зургаануудта, хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанда, промышленна зарим предприятинуудта коммунистнууд үшөөл үсөөн зандаа байһаар гэжэ элидхэл соо тэмдэглэгдээ. Партиин зэргэдэ врачнар, багшанар, эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд, студентнэр үсөөнөөр абтана, комсо… шуудай дунда хүдэлм… һулаар ябуулагдана бшуу.

Партийна суглаанай … гэ улам дээшэлүүлхэ зор… гоор ехэ хүдэлмэри эмх… хэгдэһэн байна. Тиигэ… диилэнхи олон парторга… цинуудта партийна сугл… болзор соогоо зарлагда… үрэ дүнгынь, абаһан ши… хэбэринь бүтэмжэтэй бо… һон, райкомуудай, парт… муудай болон ажахы… тэлбэрилэгшэдэй … ябуулгада ушардаг дутаг… нууд эрид шууд шүүмж… ородог байна.

КПСС-эй горкомой, … комуудай кадрнуудые … томилхо, зүбөөр хубаар… табиха, хүмүүжүүлхэ тал… ябуулдаг хүдэлмэри … элидхэлшэ горитой то… Энэ хүдэлмэридэ ушар… дутуу дунданууд, алдуу … дүүнүүд харуулагдаа.

Элидхэл дотор Сове… дэй, профсоюзай болон … сомолой организацину… арадай хиналтын органу… хүдэлмэрие партийна … лаар хүтэлбэрилгын асуу… нууд горитой һуури эз… энэ ажал ябуулгадахи дут… далнууд тушаа шүүмж… ажаглалтанууд хэгдээ.

Элидхэлэйнгээ эсэст… хэр Беляков урда бо… городой XXXVI парт… конференци дээрэ делег… дай хэһэн шүүмж… ажаглалтанууд болон ор… һан дурадхалнуудай … зэргэ бэелүүлэгдэһэн туха… горкомой гэшүүдэй тоос… үедэ хэр зэргэ хүдэлһэ… хай тогтоо.

— Урдамнай арбад… табан жэл — үйлэдбэ… ашаг улам дээшэлүү… продукциин шанар … һайжаруулха, социалис … оронюо улам һалбару… хүгжөөхэ хэрэг шиидх… үүргэтэй табан жэл … жа байна. КПСС-эй ЦК-… декабриин Пленум дээрэ … хэлэхэдээ, партиин ЦК-… Генеральна секретарь … Л. И. Брежнев энэ асуу… тушаа дахин дабтан дур… һэн. Арбадахи табан … эршэ түгэсөөр эхилхэ, … рүүшынь үдэрһөө бүтэ… ехэтэйгээр хүдэлхэ, эрх… шанартай продукци гарга… гээшэ манай партиин … үмэнэ бэелүүлхэ гол үүр… мнай болоно, — гээд элид… хэлшэ үгээ дүүргээ.

ЭЛИДХЭЛ ТУШАА ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭ

А. Д. ЧУКАЕВ, КПСС-эй Октябрьска райкомой нэгэдэхи секретарь:

— Үнгэрһэн жэлнүүд хадаа манай райондо ехэ удха шанартай байба. Юһэдэхи табан жэлэй туршада худалдаха продукциин хэмжээн 54,5 процентээр, ажалай бүтээсэ 35,8 процентээр ехэ болобо.

Районой промышленна предприятинууд продукци худалдаха табан жэлэйнгээ түсэбые ноябриин 26-да дүүргээ һэн. Жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур 62 миллион түхэригэй продукци худалдаха һанаатайбди.

Буряадай мебель хэдэг, модо болбосоруулгын, нарин сэмбын комбинадууд, 8-дахи автобаза, Заудинска лесхоз болон бусад предприятинууд түрүү ябана. Манай үйлэдбэриин 3,5 мянган түрүүшүүл табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй.

Хэнэйшье мэдэһээр, манай райондо ехэ барилга хэгдэнэ. Юһэдэхи табан жэлэй туршада байрын 314 мянган дүрбэлжэн метр талмай, 4 һургуули, 3 сад-ясли, 19 магазин, ажаһуудал хангалгын 17 байшан, 16 столово болон буфет баригдаа.

Кадрнуудые хүмүүжүүлхэ талаар партийна организацинууд яһала хүдэлмэри ябуулна. Районно партийна организаци 500 коммунистаар нэмээ.

Тиибэшье барилгын олонхи организацинууд түсэбөө үшөөл дүүргэжэ шаданагүй. Олохон коллективүүдэй түсэбтэ даабаринууд ходо һэлгэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, СМУ-1, СМУ-7, ДСК-гай түсэбүүд энэ жэлдэ 4—7 дахин һэлгэгдэнэ. Мүн барилгын түрүү онол арганууд эндэ хэрэглэгдэнэгүй.

Һүүлэй жэлнүүдтэ манай райондо шэнэ микрорайонууд бии болоо. Тиибэшье эдэ микрорайонуудта столово, магазин, бани, парикмахерска гэжэ огто үгы.

Партийна эдэбхитэдэй зэргэнүүдые бэхижүүлхэ, тэдэниие һургаха, хүмүүжүүлхэ талаар КПСС-эй горком ехэ хүдэлмэри ябуулха зэргэтэй. Илангаяа барилгын асуудалнууд бидэнэй һанаае зобооно.

В. Б. НИМАЕВ, Улаан-Үдын прибор-бүтээлгын заводой парткомой секретарь.

— Манай завод юһэдэхи табан жэлэй туршада муу бэшээр ажаллажа гараа. Үйлэдбэриин хэмжээн гурба дахин ехэ болоо, ажалай бүтээсэ 208,5 процентээр дээшэлээ. Партиин XXV съездын хүндэлэлдэ абтаһан социалис уялганууд амжалтатайгаар дүүргэгдэнэ.

Заводой партийна комитет социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар яһала хүдэлмэри ябуулаа гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Манай мэргэжэлтэд Москвагай «Динамо» заводой коллективэй жэшээгээр хүдэлмэришэн бүхэнэй түсэб-уялга абаха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулаа һэн. Тэрэ түсэб-уялга хадаа табан пунктһаа бүридэнэ. Эдэ түсэб-уялгануудай дүүргэлтые цехэй партийна организацинууд ходо шалгажа байдаг. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүд заводой газетэдэ толилогдодог, предприятиин радиогоор дамжуулагдадаг юм.

Түрүү дүй дүршэлые нэбтэрүүлхэ хэрэг — шухала асуудал. Тиибэшье һаа зарим цехэй хүтэлбэрилэгшэд энэ асуудалда анхаралаа бага хандуулна. Һаяхан болоһон партийна суглаан дээрэ энээн тушаа ехэ шүүмжэлэл гараа һэн.

Манай заводто шэнэ үүсхэл ходо гаража байдаг. Эдэ хэрэгүүдые тансашье партиин райком бэшэ, КПСС-эй горкомой дэмжэжэ, согсолжо байдаг һаань, тон һайн бэлэй.

КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар заводой партийна организаци ехэ хүдэлмэри ябуулжа, эмхидхэлэй, политическэ хүдэлмэриин шэнэ түхэл маяг, онол арганууды олоно. Коммунистнуднай заводой коллективэй түрүү зэргэдэ ябана. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд — токарь В. Шумилов, слесарь В. Стефурак, радиомонтажник П. Бусовиков, укладчица Д. Бадмадашиева, инженер-технолог В. Костенко, цехэй начальник Н. Кошелев болон бусад табан жэлэй түрүүшүүл болоно бшуу.

Кадрнуудай һэлгэхэ ушар олоор үзэгдэнэ. Тиимэһээ партийна организаци бүхы дутуу дунданууды дары усадхажа, арбадахи табан жэлдэ шэнэ эршэтэйгээр, шэнэ хүсэтэйгөөр хүдэлхөөр зориглонхой.

П. Н. БУРЛОВ, «Электромашина» заводой директор:

— Конференциһээ конференци хүрэтэр айхабтар ехэ хубилалтанууд болоо. Хотогороднай урган һалбарна, промышленна хүсэ шадалнай хүгжэнэ. Һаяхан Улаан-Үдэ хотодомнай 300 мянгадахи хүн түрэбэ ха юм. «Электромашина» заводой хүдэлмэришэнэй гэр бүлэдэ энэ хүнэй түрэһэниинь һайшаалтай.

Юһэдэхи табан жэлэй даабарие манай коллектив 1975 оной июлиин 1-дэ дүүргээ һэн. Продукциин хэмжээн бүхыдөө 84 процентээр ехэ болоо. 24 түхэлэй электромашинануудые гаргадаг болообди. Тэдэнэр бултадаа эрхим шанарай гүрэнэй тэмдэгтэ хүртэнхэй.

Манай түрүүшүүл олон. Зуугаад хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ түсэб дүүргэнхэй. Мүнөө үеын эрилтэдэ хүрэмэ эрдэм һургуулитай инженер, технигүүд манайда бии. Социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, новаторнууд Мещеряков, Мальцев, Филиппов болон бусад олоной дунда магтаалтай.

Тиибэшье дутуу дунданууд бии даа. Хүндэ хүшэр ажалые дүүрэн оньһожоруулха хэрэг үшөөл муугаар табигданхай.

Продукциин шанар, үйлэдбэриин культурые дээшэлүүлхэ талаар ехэ тэмсэл болоно.

Заводой үйлэдбэриин талмайе үргэдхэхэ, корпусые ондоо болгохо асуудал үшөө шиидхэгдээдүй.

Хэдэн ажаглалта. Улаан-Үдэ хотын автобусууд ехэ муу ябана. Тиихэдэ Шишковко поселогой үйлсэнүүдтэ гэрэлгүй, һүниндөө харанхы. Гудамжануудынь асфальтаар хушагдаагүй. 110 айлай байха гэрэй барилга унжагайрһаар. Эдэ бүхы дутуу дунданууды дары усадхаха шухала.

В. И. НЕМОЧИН, Улаан-Үдын мяханай комбинадай слесарь, Социалис Ажалай Герой:

— Хүндэтэ делегадууд! Мяханай комбинадай хүдэлмэришэд КПСС-эй XXV съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын түлөө оролдожо байна. Байгша оной арбан нэгэн һарын түсэбые 5,5 процентээр үлүүлэн дүүргэнхэй.

Минии ажалладаг консервын заводой коллектив табан жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргээ. Түсэбһөө гадуур мяхатай 13 миллионһоо үлүү консервын баанха ажалшадта эльгээгээ. Табан жэлэй туршада продукциин хэмжээн 80 процентээр ехэ болоо.

Түрүү хүнүүд заводто олон. Жэшээлхэдэ, слесарьнууд Б. Деревянных, В. Красилов, механик А. Ковалёв болон бусад үйлэдбэриингөө түсэбүүдые ходо үлүүлэн дүүргэдэг юм.

Манай комбинат табан жэлэй туршада үйлэдбэрея 38 процентээр дээшэлүүлээ. 1970 онойхитой сасуулхадаа, энэ жэлдэ 32 миллионһоо дээшэ түхэригэй продукци хүн зондо эльгээгдээ.

Ажалай журам эбдэхэ, архидаха, зайгуултаха ябадалтай тэмсэхэ асуудал һая болоһон манай партийна суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ һэн. Нүхэдэй сүүд, дружинанууд хүдэлмэреэ эдэбхитэй болгоо.

— Манай комбинат — ехэ предприяти. Зүгөөр КПСС-эй горком бидэнэр тухай бага анхарал хандуулна. Жэшээлхэдэ, намартаа мал олоор комбинадта тушаагдана. Тиихэдэ манайда хүн дуталдана. Энэ асуудалые шиидхэхээр болоо гэжэ һананаб.

Н. Г. ДАМДИНОВ, Уран зохёолшодой холбооной правлениин түрүүлэгшэ:

— Уран зохёолшодой ажал хүдэлмэриие тэдэнэй, бэшэһэн номуудаар хүн зон сэгнэдэг. Тиимэһээ хүниие хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ уран зохёолой удха шанар нилээд ехэ болоно бшуу.

Манай уран зохёолшод хэр хүдэлнэ гээшэб? Уран зохёолшо Михаил Жигжитов «Далай шадарай дайда» гэжэ романайнгаа хоёрдохи номые бэшэжэ дүүргээ. Һүүлэй үедэ шэнэ олон номууд гараа. Жэшээлхэдэ, А. Бальбуровай «Арбан хоёр һара», Д. Жалсараевай «Песни земли» (Москвада), «Аялгата мүрнүүд» (Улаан-Үдэдэ) гараа.

Мүнөө үеын темэ. Энэ темэдэ уран зохёолшод Ц. Жимбиев, Б. Мунгонов, Д. Эрдынеев, С. Ангабаев болон бусад зохёолнуудаа зорюулна.

Уран зохёолшо К. Балков БАМ-да ошожо, тэндэ хэдэн һара ажаһуутаа. Мүнөө тэрэнэй бэшэһэн «Мүльһэн харгы» гэһэн баримтата туужа «Байгал» журналда толилогдонхой.

Түүхын темэ. Үнгэрһэн саггүйтөөр мүнөө үеын саг үгы һэмнай. Тиимэл һэн хойноо уран зохёолшо И. Калашников үни холын түүхые наринаар шудалжа, «Шуһата зэбүүн саг» гэһэн роман бэшэжэ дүүргэбэ.

Уран зохёолшодой холбооной партийна организациин хэхэ, ябуулха ажал ехэ. Драматурги, уран зохёол шэнжэлхэ хэрэгые саашадань улам хүгжөөхэ шухала байна.

КПСС-эй горком һайн юумэ хээ: зохёохы ажалтай хүнүүдэй семинар эмхидхээ. Энэнь һайшаалтай. Партийна органуудай, дээдэ зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдтэй уран зохёолшодой ходо уулзажа байдаг һаань, тон һайн бэлэй.

В. А. АГАЛОВА, нарин сэмбын комбинадай профкомой түрүүлэгшэ:

— Коммунистнуудай түрүүлхы, ударидахы үүргэ, нүлөөнэй аша туһаар манай комбинат продукци худалдаха, гаргаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ. Ажалай бүтээсэ 50 процентээр дээшэлээ.

Бүхы энэ амжалта хүнүүдэй гараар туйлагдаа. Мүнөө манай 860 хүн табан жэлэйнгээ түсэбүүдые дүүргээд, 1976 оной календариин ёһоор ажаллажа байна.

1975 он — эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэл. Комбинадай хүдэлмэришэдэй гурбанайнь хоёр хуби — эхэнэрнүүд. Тиимэһээ эхэнэрнүүдэй ажаһуудал, ажалда айхабтар ехэ анхарал хандуулагдана. Тэдэнэй дунда конкурснууд ходо үнгэргэгдэнэ.

Социалис мүрысөөнэй манлайда коммунистнууд эхэнэрнүүд ябана. Жэшээлхэдэ, партиин гэшүүн Валентина Дмитриевагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада комбинат соогоо суурхана. Тэрэнэй бригада табан жэлэйнгээ түсэбые үшөө апрель һара соо дүүргээ һэн.

Продукциин шанар. Энээнэй түлөө тэмсэхэ — бидэнэй нангин уялга. Мүнөө манайда шанар шалгаха тусхай системэ байгуулагдажа эхилэнхэй.

Комбинадтамнай залуушуул олон. Тиимэһээ тэдэниие һургаха, хүмүүжүүлхэ талаар партийна организаци нилээд ехэ хүдэлмэри хэнэ. Үдэшын һургуулида һурана, коммунис ажалай ударнигай нэрэ солодо зорилжуулна, ажалай түрүүшүүлтэй ходо уулзуулна.

КПСС-эй горком хүниие хүмүүжүүлхэ асуудалда үшөө ехэ анхарал хандуулха зэргэтэй. Улаан-Үдэ хотын гудамжануудта үдэршье, үдэшэшье архиншад олоор харагдана. Мүн манай городто эхэнэрнүүдэй Соведүүдые олоор эмхидхэбэл, тон һайн гэжэ һанагдана.

— Манай заводой партийна организаци хадаа коммунистнуудые даaһан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар хандадаг байхаар хүмүүжүүлхэ асуудалда анхаралаа онсо табидаг байна, — гэжэ **Улаан-Үдын судна бүтээлгын заводой партбюрогой секретарь Е. Н. КОРЯГИНА** хэлэбэ.

Энэ оролдолгынгоо хэр бэелүүлэгдэжэ байһые үгэ хэлэгшэ жэшээнүүдээр баримталан харуулхые хүсэбэ. Имагтал коммунистнуудай харюусалгын дээшэлһэнэй ашаар, тэдэнэй үүсхэлээр заводой коллективэй дунда янза бүриин, үрэ дүн һайнтай хүдэлөөнүүд дэлгэрһэн байха юм. Жэшээнь, коммунист В. А. Лысенкын толгойлдог судна хабсаргагшадай бригада табан үдэрэй даабарие дүрбэн үдэр соо дүүргэхэ гэһэн үүсхэл гаргаа һэн. Ажалай энэ шэнэ мүрысөөн заводой коллектив бүхэндэ үргэнөөр дэлгэрээ.

Мүнөө үедэ олонхи коммунист хүдэлмэришэд хубиингаа табан жэлэй түсэбтэ даабарие дүүргэнхэй. Мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэһэн уряа доро коммунист бүхэн ажаллана гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эдэбхитэй оролсоһон заводой коллектив продукци худалдаха табан жэлэй түсэб октябриин 20-до, товарна продукци бүтээлгээр ноябриин 25-да дүүргэһэн байна. Байгал-Амарай түмэр замай ашаа зөөхэ буксирна теплоход хабсарган барилгые болзорһоонь юһэ һараар урид дүүргэжэ шадаа. Табан жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур нилээд ехэ продукци бүтээн гаргахаар багсаамжалагдана.

Партийна суглаан болон партбюрогой заседани дээрэ ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй тоссоо шагнадаг гурим хадаа хиналта бэелүүлгын аша туһатай арга дүршэл боложо шадаа. Иимэ хэмжээн харюусалга дээшэлүүлнэ, эдэбхи хүгжөөнэ гэжэ тэрэ хэлээ.

— Манай заводой коллектив 1974 онһоо эхилжэ, шэнэ харюусалгата ехэтэй даабари бэелүүлнэ. Энэмнай БАМ-ай захилнууд болоно. Теэд эдэ захилнуудыень болзор соонь бүтээжэ шадаха арга боломжотой гүбди. Даб дээрэ иимэ арга боломжо манда үгы. Юуб гэхэдэ, барилгын хүдэлмэри аали нобшоор ябуулагдана. Капитальна барилгада һомологдоһон мүнгэнэй миил 60 процентыень ашаглаад байна. 397-дохи СМП, 34-дэхи мостоотряд гэхэшэлэн барилгын эмхи зургаанууд тон хангалтагүйгөөр хүдэлнэ, — гэжэ нүхэр Корягина шүүмжэлбэ.

Авиационно заводой коллективэй ажал хэрэг тухай энэ **предприятиин слесарь В. С. ХУНГУРЕЕВ** конференциин делегадуудта элидхэбэ. Табан жэлэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа заводой коллектив амжалтатайгаар дүүргэжэ шадаа. Табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 172 процент дээшэлээ. 2500 шахуу хүдэлмэришэд табан жэлэйнгээ даабари дүүргэнхэй байна. Товарна продукци, продукци худалдаха, олзо оруулха табан жэлэй түсэбүүдээ энэ коллектив 1975 оной октябриин 16-да дүүргээ һэн.

Өөрынгөө хүдэлдэг цехэй хүдэлмэрилэгшэдэй амжалтата хэрэг тухай нүхэр Хунгуреев дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Цехэй партийна организаци коллективэйнгээ дунда хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна. Тэрэнэй аша туһаар ажалай журам эбдэхэ ушар тон үсөөрөө, олонхи хүдэлмэришэд һайнаар, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа, социалис уялгануудаа эрхимээр дүүргэнэ.

— Гэхэ зуура манай хүдэлмэридэ дутагдалнууд, шиидхэбэрее хүсэд олоодүй асуудалнууд бии байһаар. Хуушарһан түхеэрэлгэнүүд бии, зарим хүдэлмэришэд үни тогтожо хүдэлнэгүй, ажалай журам, ниитын гурим эбдэхэ ябадал үзэгдэнэ. Город авиазавод хоёрой хоорондо автобусой муугаар ябадагһаа болоно, хүдэлмэришэднай ажалһаа гээгдэнэ, халаанай һүүлээр гэртээ оройтожо хүрэнэ, — гэжэ тэрэ тэмдэглээ. — Энээнһээл болоно, городһоо ябажа хүдэлдэг хүнүүднай хүдэлмэриһөө гаража ошохо баатай болодог.

Зүүн Сибириин технологическа институт юһэдэхи табан жэлэй хугасаада 5 мянга шахуу инженернүүдые һургажа, арадай ажахыда хүдэлхөөр ябуулна. Харин наймадахи табан жэлэй туршада хоёр мянган хүн энэ институт дүүргээ һэн. Тиихэтэй хамта багшанарай мэргэжэл дээшэлүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри бэелүүлэгдэнэ. Табан жэлэй туршада 217 хүн аспирантурада һурахаар эльгээгдээ. 170 багшанар эрдэмэй кандидадай диссертаци бария. Гадна энэ институдай багшанар договорой гуримаар ехэ хэмжээнэй хүдэлмэри хэдэг байна. Табан жэлэй туршада 2,8 миллион түхэригэй хүдэлмэри хэгдээ. Илангаяа «Теплоприбор», «Электромашина», авиационно заводуудта, «Бурятэнергэдэ», мяханай комбинадта, геологиин управлениидэ эрдэм шэнжэлэлгын ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ. Тоо бодолгын лаборатори институдта байгуулагданхай.

Эдэ тоо, баримтанууд, жэшээнүүд **Зүүн Сибириин технологическа институдай ректор Д. Ш. ФРОЛОВОЙ** хэлэһэн үгэнүүд соо дурдагдаа.

Студент залуушуулай дунда институдай ректорат болон парткомой ябуулдаг үзэл сурталай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тухай үгэ хэлэгшэ дэлгэрэнгыгээр тогтоо. Энэ хүдэлмэри уридшалан зохёоһон тусгаар хэмжээ ябуулгануудай үндэһөөр эмхидхэгдэнэ. Студентнэрэй бүлэг бүхэниие нэгэ багша даажа абанхай юм. Тиимэ багшанарай хүдэлмэринь 18 хүнһөө бүридэһэн кураторнуудай совет хүтэлбэрилдэг байна. Гадна студентнэрэй хамтын байрануудта хүдэлмэри ябуулдаг совет мүн байгуулагданхай. Энэ соведэй гэшүүд һарадаа нэгэ дахин сугларжа, студентнэрэй ажабайдал, хамтын байрануудай хэрэг тухай зүбшэдэг, зохихо хэмжээ ябуулгануудые хараалдаг юм.

Саашань үгөө үргэлжэлүүлхэдээ, нүхэр Фролов институт дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэдые зүбөөр хубаарилха тухай асуудалда анхаралаа хандуулаа. Энэ институт дүүргэһэн олон инженернүүдые [illegible] город, республика, область, хизаар уруу ябуу… даг байна. Жэшээнь, 1975 о… до дүүргэһэн 715 мэргэ… тэдэй оройдоол 13 процен… өөрынгөө республикада … дэлхөөр үлөөгдэһэн бай… юм. Зүгөөр эдэнэрэй адаг … процентнь манай республи… кын хүнүүд болоно бшуу. Энэ асуудал мүртэй … шиидхэхэ саг ерээ гэжэ тэр… хэлээ.

Улаан-Үдын гэр барил… комбинадай директор О. … ПЛОТКИН конференци д… рэ үгэ хэлээ. Тиихэдэ комб… надай коллективэй хүдэлм… тухай хөөрөө. КПСС-эй XX… съездые нэрэтэй солотойго… угтахын түлөө социалис м… рысөө республика. дотор… үүсхэһэн энэ коллектив н… лээд һайн амжалтатай хүдэ… жэ байна.

КПСС-эй XXIV съезд… шиидхэбэринүүдые бэел… лэн, ЛВРЗ-гэй ко… лектив юһэдэхи таб… жэлэй түсэб бүхы … лаарнь болзорһоонь урид… кабриин 22-то дүүргэхэ, т… сэбһөө үлүүлэн 1,5 милли… түхэригэй продукци худа… ха гүйсэд арга боломжо… байһан тушаа энэ заводо… **главна инженер Л. В. ПОТА… ПОВ** конференцидэ элидх… 4 жэл 11 һарын туршада да… бариһаа гадуур 13 локом… тив, 11 вагон заһагдаа, 45… тонно шудхамал шэрэм … шэлэн ехэ продукци үйлэд… рилэн гаргагдаа. Тиихэт… хамта заводой үйлэдбэри … нэдхэн хубилгаха, шэнэ те… нологи, техникэ нэбтэрүүл… талаар ехэ хүдэлмэри бүтэ… дээ, предприятиин инжене… но-техническэ хүдэлмэри… шэд научно-техническэ д… жэлтэ хурдадхаха ехэ тэм… сэлдэ хубитаяа ехээр ору… лаа.

КПСС-эй горкомой тоос… зүбшэн хэлсэлгэдэ 46-дахи **дунда һургуулиин парторга… низациин секретарь Н. … Обидиентова, городской Со… ведэй гүйсэдкомой түрүү… шэ В. П. УБЕЕВ, ВЛКСМ… горкомой нэгэдэхи секре… тарь В. С. ТИМАШОВ, о… рэгэй алба хаагша А. Н. КО… ЛИНИЧЕНКО** гэгшэд хаба… далсаа.

Городской партийна кон… ференци дээрэ **КПСС-эй об… комой нэгэдэхи секретарь А. У. МОДОГОЕВ** дэлгэрэн… гы үгэ хэлээ.

КПСС-эй XXV съездые нэ… рэтэй солотойгоор, ехэ ам… жалтатайгаар угтаха, арбад… хи табан жэлэй түрүүш… үдэрһөө габшагайгаар, эдэ… хи эрмэлзэлтэйгээр хүдэл… зорилго хараалһан дэлгэр… гы тоогтоол конференци бата… лан абаа.

КПСС-эй горкомой, горо… ской партийна организаци… шалгалтын комиссиин шэн… бүридэлые конференци һун… гаһан байха юм.

съездhээ съезд хүрэтэр

Калининай нэрэмжэтэ колхоз юhэдэхи табан жэлэй туршада үйлэдбэриингөө аша үрэ ехэ болгохын тулада ехэ хэмжээнүүдые абаhан байна. Газар тариалангай, сабшалангай ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри ябуулаа. Энээнэй ашаар табан жэлэй туршада тарянай, сабшалангай тогтууритай ургаса абадаг болонхой. Адууhа малайшье ашаг шэмэ дээшэлээ. Энээнэй ашаар колхознигуудай ажабайдал элитээр hайжарhан байна.

Арбадахи табан жэлэй туршада Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд үйлэдбэриин хубинуудаа томолхожо, мэргэжүүлhэнэй ашаар эдеэ хоолой зүйл улам ехээр абаха хараатай. Эдээн тухай энэ хуудаhанда хэлэгдэнэ.

ЕХЭ ДАБААН ДАБАГДАА

Юhэдэхи табан жэл дүүрэхээ байна. Энэ үедэ юун хэгдээб, ямар шэнэ дабаан дабагдааб, түсэб, социалис уялгануудаа хэр дүүргэгдээб гэжэ эрьен хараха, дутуу дундануудаа шүүмжэлхы ёhоор шэнжэлхэ саг тулажа ерэбэ.

Табан жэлэй урда тээ юhэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудай тодорхойлогдоною байхада hэжэг түрэмөөр, сошордохоор олон юумэн дайралдаа hэн. Жэшээнь, манай колхоздо овощ, хартаабха гүрэндэ худалдалгые наймадахи табан жэлэйхиhээ хоёр дахин ехэ болгохоор хараалагдаа hэн. Хэрбээ урдахи табан жэлдэ бүхыдөө гүрэндэ 2300 центнер овощ, 4700 центнер хартаабха худалдагдаhан hаа, овощ 4500 центнертэ, хартаабха 9500 центнертэ хүргэгдэхөөр түсэблэгдөө бшуу. Мүн мяха худалдалга 28 процент, hү — 27 процент, ноохон — 63 процент дээшэлүүлэгдэхээр тогтоогдоhон юм.

Зүгөөр наймадахи табан жэлэй түсэб бэлэхэнээр бэелүүлэгдээгүй, нилээд хүсэ хүлhэеэ гаргаhан байгаабди. Тодорхойлбол, гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө дүүргэхын тула бүхы түрэлэй малайнгаа тоо толгой хорооха баатай болгодоо бэлэй. Гахай үсхэбэрилгэ газардашаhан байгаа.

Имэ байдалда шэнэ табан жэлэй түсэб hүрдэмэ ехэ шэнгеэр үзэгдэhэн, тэрэниие бэелүүлхын тула hайса бодомжолхо, бии байгаа арга боломжонуудаа элсүүлхэ шухала болоо hэн. Илангаяа овощ, хартаабха тарилгые үргэдхэхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэй гэжэ ойлгогдоо hааб даа. Мүн ороохо тарянай, сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ шухала байhаниинь элитэ. Юуб гэхэдэ, малаа тэжээлээр hайса хангаал hаа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ, тоо толгойень олошоруулха арга олдохо ха юм.

Эдэ бүхы асуудалнуудые, хэмжээ ябуулгануудые шиидхэхэ хэрэгтэ колхозой правлени, партийна организаци гол анхаралаа хандуулаа гээшэ. Нэн түрүүн газар тариалангай культура үргэхэ, наг шэбхэ болон минеральна үтэгжүүлгэ ехээр, ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, тарялан, сабшалангаа hайса уhалха хэмжээнүүд хараалагдажа, тэрэниие бэелүүлхэ хэрэгтэ бүхы хүсэеэ элсүүлhэн байнабди. Эдэ жэлнүүдтэ комбайнуудай тоо олошоржо, бүхыдөө тооной шэнэлэгдээ. Тракторнууд нэмээ. Шэнэ МТМ баригдаа.

Эдэ бүгэдэмнай өөрынгөө аша үрэ харуулаа гээшэ. Юhэдэхи табан жэлэй туршада ороохо тарянай ургаса урдахи табан жэлэйхиhээ дунда зэргээр жэлдээ гектар бүриhөө 3,5 центнерээр ехэ болоо. Сабшалангай ургаса хоёр дахин шахуугаар дээшэлээ. Хэрбээ наймадахи табан жэлдэ дунда зэргээр жэлдээ гектарай 14 центнер үбhэн абтаhан hаа, тэрэмнай энэ табан жэлдэ 27 центнертэ хүргэгдөө. Манай эрхим луговод К. Г. Ястребовай звено даажа байhан 175 гектар сабшалан дээрэhээ hүүлэй дүрбэн жэлэй туршада гектарай 35 центнер үбhэ жэл бүри абаа. Урдань гектар бүриhөө 17 центнер үбhэ абаха гээшэ хүшэр гэжэ тоологдодог байгаа ха юм.

Табан жэлэй хугасаада малай олон шэнэ байра баригдаа. 6000 эхэ хонидой үбэлжэхэ 10 байра бүтээгдээ. Гахайн хуушан байранууд hэлбэн заhабарилагдажа, 1600 гахай шахан таргалуулха хоёр шэнэ байра баригдаhан байна. 250 тугалай байха шэнэ байра ашаглалгада оруулагдаа. 500 үнеэдые машинын хүсөөр hааха, шабааhа шэбхыень сэбэрлэхэ, үнеэн бүридэ бурдууг хэжэ үгэхэ түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо hэн. Малай бүхы байрануудта уhан оруулагдаhан, уураар дулаасуулагдадаг болоhон, хаа хаанагүй электрын элшэ хүсэн хэрэглэгдэнэ.

Малай зуhалангуудта 14 hарабша түхеэрэгдээ, уhалууригүй газарта уhа эюулэжэ абаха ехэ амhартанууд тодхогдоо. Эдэ бүгэдын ашаар адууhа малаа жэлэй дүрбэн сагта зохидоор харууhалха, эдеэлүүлхэ арга олгогдоhон байха юм.

Тэрэшэлэн ороохо таряа сэбэрлэхэ, хатааха гурбан «КЗС-10 Б» түхэлэй түхеэрэлгэнүүд тодхогдожо, энэ хүдэлмэридэ хэгдэдэг гаргаша нилээд хороогдоо hэн.

Мүн уhалууриин hубаг, ханаабууд 20 километртэ заhабарилагдаhан юм. Уhа хубаарилан табиха хоёр томо түхеэрэлгэ тодхогдоо. Эдэ жэлнүүдтэ тариалан, сабшалан дээрэ 60 мянга гаран тонно наг шэбхэ, нилээд ехэ минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэhэн байна.

Эдэ жэлнүүдтэ тариалангай культура дээшэлүүлhэнэй ашаар колхознай бүхыдөө элитнэ үрэhэ ургуулдаг ажахы болоhон байна. Тингэжэ энэ жэлдэ гүрэндөө 27 мянган центнер 1-дэхи, 2-дохи репродукциин сортовой үрэhэ худалдаабди.

Ингэжэ газар тариалангай болон мал ажалай үйлэдбэриин материально-техническэ үндэhэ hуурииие бэхижүүлжэ, тэндэ эрдэм техникын туйлалтануудые, түрүү технологи хэрэглэжэ, хүдөө ажахын продукци абалгаяа, тэрэниие гүрэндэ худалдалгаяа эрид дээшэлүүлжэ шадаа гээшэбди.

Гүрэндэ мал ажалай болон газар тариалангай продукци худалдаха табан жэлэй түсэб болзорhоо урид үлүүлэн дүүргэгдөө гэжэ баяртайгаар мэдээсэнэбди. Табан жэлэй түсэбэй ёhоор гүрэндөө 83 мянган центнер таряа худалдаха байбал, тэрэнээ 92 мянган центнертэ хүргөөбди. 35589 центнер hү тушааха hаа, тэрэ 38 мянган центнертэ хүргэгдөө. Мяхан 15.855 центнер худалдагдаха байгаа hаа, мүнөө бэлэдхэлэй пунктда 16 мянган центнер оруулагдаа. Тэрэшэлэн 2124 центнер ноохо тушааха оронда 2160 центнер худалдаабди. Хартаабха 9500 центнер түсэбэй оронд 11500 центнер тушаагдаа. Овощ худалдаха табан жэлэй түсэб 889 центнерээр үлүүлэн дүүргэгдээ.

Тариалан, сабшалангай ургаса дээшэлжэ, адууhа малай ашаг шэмэ ехэ болоhоной, таряашад, малшадай ажалай бүтээсын ургаhанай эсэстэ колхозой үйлэдбэриин ашаг үрэ ехэ болоно. Табан жэлэй туршада колхознай 850 мянгаад түхэриг сэбэр олзо оруулаа.

Мүнөө үедэ колхознай алхасаяа хурдадхажа, ерэхэ табан жэлдэ бүри ехэ дабаа дабаха хүсэтэй болонхой. Үйлэдбэриин материально-техническэ үндэhэ hуури бэхижэхэтэй адли адууhа малаймнай тоо толгой олошороо. 1971 оной эхинтэй сасуулбал, мүнөө үхэрнүүдэймнай тоо 288 толгойгоор, хониднай 5.050, гахай 1.415 толгойгоор олон болоhон жэшээтэй.

Тингэжэ колхознай урдахи табан жэлдэ дунда зэргээр жэлдээ 6 мянган центнер hү, 2.400 центнер мяха, 274 центнер ноохо гүрэндөө худалдажа байгаа hаа, мүнөө жэлдэ 8 мянган центнер hү, 3900 центнер мяха, 560 центнер ноохо худалдадаг болоо бшуу. Ингэжэ нилээд хурдан алхасатайгаар шэнэ табан жэлдэ орохомнай гээшэ.

Эдэ бүхы амжалтанууд мүн колхозоймнай ажалшадай үнэн сэдьхэлhээ хүдэлhэнэй ашаар туйлагдаа гэжэ сохо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Механизаторнууд болон малшаднай бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, абаhан уялгаяа дүүргэхын тула шударгы hайнаар ажаллаа. Энэ үедэ хэдэн олон түрүүшүүл, ажалай баатарнууд урган гараа. Октябриин революциин ордентэ, аймагай Соведэй депутат хонишон Ирина Семеновна Преловская, тэрэнэй нүхэр Андрей Сергеевич ёhотой ажалша бэрхэнүүд байhанаа харуулаа. Эдэнэр байгша ондо хонин бүриhөө хурьга түлжүүлжэ шадаа. Мүн имэ амжалта Марк Иванович Пантелеев өөрынгөө дүү механизатортай хамта туйлаа. Тэрэшэлэн ахалагша хонишон В. С. Санжижапов, В. Л. Нестеров, Н. А. Авдеев болон бусад урагшатай hайнаар хүдэлжэ гараа.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, гахайшан Федора Андреевна Павлова эхэ гахай бүриhөө 15 поршоонхо абажа, томо болгоо. hаалишад Н. П. Белых, В. П. Тимофеева, Х. А. Куприянова, Е. Ф. Разуваева болон бусад энэ жэлэй арбан hарада үнеэн бүриhөө 2200 литрhээ дээшэ hү hаажа, табан жэлэйнгээ даабари холо үлүүлhэн байна.

Республикын габьяата механизатор, Ажалай Улаан Тугай ордентэ К. Г. Тимофеев, механизаторнууд В. В. Меньшиков, Н. Е. Болдырев болон бусад магтаалтайгаар хүдэлнэ.

Эдэ түрүүшүүлэйл хүсөөр урдань бэрхэтэй шэнгеэр hанагдаhан дабаан амжалтатайгаар дабагдаа ха юм.

Колхозой үйлэдбэриин хүгжэхэ тудам колхознигуудай hуудал байдал hайжарна, баян дэлгэр болоно. Олзо оршын ехэ болоhоной ашаар эдэ жэлнүүдтэ 320 үхибүүдэй hураха дунда hургуулиин байшан бүтээгдээ, 90 үхибүүдэй саад баригдаа, колхознигуудтаа 36 гэр барижа үгөөбди. Культурна-ажаhуудалай бусад барилганууд хэгдээ.

Манай колхозой гэшүүд табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиhээ эмхитэйгээр ажаллажа байна. Энэ жэлдэ түсэбэй ёhоор 12 мянган центнер таряа гүрэндөө худалдаха байбал, тэрэнээ 36 мянган центнертэ хүргөөбди, үрэhэ хүрэнгэ сүм хаагдажа, тарилгын эрхим шанарта хүргэгдэнхэй. Эдэ бүгэдэмнай КПСС-эй XXV съездэ манай ажалай бэлэг болохо байна.

В. ИВАНОВ,
Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

ХҮН ЗОНОЙ БАЙДАЛ hАЙЖАРБА

Петропавловка, Покровко, Гушад, Судутуй шэмээшэгүүдэй, буряад зоной үеын үедэ ажаhуудаг нютагууд юм. Ород, буряадууд хамта hуудаг, хамта ажалладаг hэн тулада үйлэдбэрииншье, ажабайдалайшье талаар нэгэ амин болонхой, али алинайнгаа хэлэ hайса шудаланхай гээшэ. Буряадаар точ hайнаар хэлэдэг ородууд, мүн лэ ородоор тотигүй дуугардаг буряадууд захаhаа. Манай Забайкалида hуудаг уладай үни холоhоо үнгитай ёhо заншал энэ болоно. Эдэ хоёр арадуудай интернациональна холбооной эшэ үндэhэн имэ холоhоо эхитэй юм.

Эндэхи ажалшадай байдал, hуудал жэлhээ жэлдэ hайжарна, баян дэлгэр боложо байна. Юhэдэхи табан жэлэй туршада Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй абадаг салингышье ехэ болоно, мүн ниитын хангалгын албанай зургаануудаар дамжуулжа абадаг олзонь жэл ерэхэ бүри ехэл болоно. Энээнтэй дашарамдуулан, юhэдэхи табан жэлэй түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ хүн бүхэн юу хэзб, нүгөө талаhаа хүн зон ямар ашаг олзо абааб гэhэн — имэ хоёр асуудалтайгаар манай корреспондент хэдэ хэдэн хүндэ хандаhан байна.

Андрей Сергеевич, Ирина Семеновна ПРЕЛОВСКОТОН — колхозой түрүү хонишон бүлэ, Судутуй нютагта [illegible] Хоюулаа коммунистнууд:

1971 онhоо колхозой гурдахи отделенидэ хүдэлнэбди. Тэрээнhээ урагша Бэшүүрэй совхоздо ажаллажа байгаабди. Тэндээшье муу [illegible]. hайн ажалайнгаа түлөө хүн зоной хүндэ [illegible] хүртэжэ ябагдаа. [illegible] түрэлхид руу татагдажа ерэнхэйбди. Табан зуу [illegible] эхэ хонидые — колхозой [illegible] зөөри даагаад, хаража [illegible] гээшэбди. Дааhан хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр [illegible], гүрэндэ ноохо, мяха [illegible] үгэхын тулада бүхы [illegible] ажаллагдаа. Ингэжэ табан жэлэй жасада [illegible] hаа, ехэ хубита нэмэри оруулха гэжэ оролдогбо. Үнгэрэгшэ жэлдэ зуун хонин бүриhөө зуун хурьга абтаа, хонин бүриhөө килограмм 545 грамм ноохо хайшалагдаа. 1974—1975 онуудай үрэ дүнгүүдээр хүгшэнтэеэ «Аймагай хонин ажалай мастер» гэhэн [illegible] зэргэдэ, «социалис мүрысөөнэй отличник» гэhэн [illegible] хүртэжэ, аймагай [illegible] дэбтэртэ бэшүүлэнхэйбди.

Гүрэндэ ниитынгээ ажахыда ехэ продукци үгэдэгшье [illegible] бидэнэр өөhэдөө хэhэн [illegible] малайнгаа зэргээр ехэ юумэ [illegible]набди. Жэшээнь, энэ жэлдэ ноохо хайшалха түсэбөө [illegible] дүүргэhэнэй түлөө [illegible] түлбэридэ 2000 түхэриг, хурьгадаа түлжүүлхэ тушааhанай түлөө мүн лэ [illegible]00 түхэриг түлөөhэ салингадуур абтаа. Энэ жэлдэ «Москвич» машина хубиин хэрэглэмжэдэ худалдан [абаа]бди. Манай бүлэ гүрэнэй үшөө юу абанаб гэхэдэ, [манай] үхибүүднай колхозой [тү]бтэ hургуулида hурадаг. [hургуу]лан интернадта гүрэнэй [хан]галта дээрэ байдаг. Ганса [манай]шье үхибүүд бэшэ, мүн [бүх]э малшадай гушаад hурагшад гүрэнэй хангамжада интернадта байжа hурадаг юм. Манай багахан hууриндаа электрын гэрэл оруулагданхай, ямар hайн гээшэб! Энэмнай манай ажабайдалай улам hайжаржа байhанай тэмдэг ха юм.

Колхозой түб Петропавловкадахи саад-яслиин хүмүүжүүлэгшэ Татьяна КУЗЬМИНА:

90 үхибүүдэй hууритай саад-яслиин хоёр дабхар байшан 1974 ондо ашаглалгада оруулагданхай. 166 мянган түхэриг мүнгэн энэ барилгада гаргашалагдаа. Эндээ столовотой, наадаха, унтаха залтай, нааданхайнуудтай. Богонёор хэлэхэдэ, бүхы юумээр хангагданхай. Үдэртөө гурба дахин эдеэлдэг юм. Нэгэ наhанhаа 7-той болотороо колхознигуудай үхибүүд эндэ хүмүүжүүлэгдэнэ.

— hарадаа үхибүүн бүхэнэй түлөө гэртэхиниинь хэды түхэриг түлэдэг бэ?

— Айл бүхэнэй үхибүүдэй олон үсөөнhөө боложо, саад-яслида байдаг үхибүүн бүхэнэй hара бүриин түлөөhэн тодорхойлогдодог юм. Жэшээнь, гурбан хүүгэдтэй айлайхи байгаа hаань, нэгэ үхибүүнэй түлөөhэн hарадаа 9 түхэриг байдаг юм.

— Тиигэхэдээ миинтэ шахуу болоно ха юм даа.

— Тиигэнэ даа, — гэжэ Татьяна Кузьмина харюусаба.

— Автобусоор манние асардаг лэ, — гэжэ зургаатайхан. Оля Хамидулова hайрхаба.

Колхозой түбhөө 8 модоной газарта оршодог Покровка гэжэ hууриhаа колхозой автобус үдэшэ үглөөгүй үхибүүдые абаашадаг, асардаг байна.

Шофёр Я. П. ПАВЛОВ:

ГАЗ-69 машинада үнинэй хүдэлнэб. Ехэнхидээ түрүүлэгшые шэрэдэгби. Тиин hүүлэй табан жэлэй туршада манай нютагуудай ажалшадай байдал эли бодо hайжараа гэжэ харадагби. Зоной сэдьхэл тэниглэн, баяртай согтой hуудаг. Телевизор, хубсаhа угаадаг машина болоод бусад үнэтэ хэрэгсэлнүүдгүй айлайхиие олохонь бэрхэтэйл ха даа. Автомашина, мотоцикл абагшадай тоо жэл бүри олошорно.

Би өөрөө ехээр баярхаха аргам үгы. Тингэбэшье яhала hайн байдагбди. Мария hамгамни тугалшанаар хүдэлдэг. hарадаа бүлымнай олзо гурбан зуугаад болодог. Гурбан үхибүүтэйбди. Тэдэмнай hургуулида, саадта ябадаг.

Колхозой гэшүүн Елена ЯСТРЕБОВА:

Манайхин зургаан үхибүүдтэйбди. Үбгэмни механизатор-луговодоор хүдэлдэг, тон лэ юрын айлайхибди. Үбгэнэймни даадаг звено үбhэ ногооной баян ургаса абадаг юм. Би зундаа огородто, үбhэнэй хүдэлмэридэ ажалладагби. Огородой эдеэ тарижа ургуулха, хуряажа абаха гээшэ ехэ ажалтай даа. Табан жэлэй жасада юу оруулаабта, энэ табан жэл танай бүлэдэ юу асарааб гэhэн асуудалнуудта тон хуряангы харюу үгэлтэй.

Манай бүлын гэшүүд бултадаа зунай сагта хүдэлдэг байна. Мүн хүдэлэгшэдhөө бага бэшээр юумэ хэрэглэдэг гээшэ. Ехэ хүбүүмнай армида алба хэнэ. Бэшэ үхибүүднай hургуулида hурана. Тиин манай бүлын табан жэлэй дүүргэлтэдэ оруулhан хубита ба гүрэнэй, ниитын үйлэдбэриhөө абадаг хэрэглэмжын хэмжээн (салин болоод hургууляар дамжуулжа манай үхибүүдэй абадаг хангалга) хоёрые шэгнүүр дээрэ табяа hаа, халтад гэбэл, гүрэнhөө абадаг хэрэглэмжэнь ехэ боложо магад.

Соёлой, гэгээрэлэй, ниитын эмхи зургаануудаар дамжуулан, совет хүнэй абадаг хэрэглэмжэ ехэл боложо байна. Жэшээнь, нэгэ hурагшые жэл соо hургахын тулада 150 түхэриг мүнгэ, тусхай дунда hургуулинуудта hургахада, 500-гаад түхэриг мүнгэ гүрэн гаргашалдаг гээшэ. Тинхэдэ саад-яслида ябадаг үхибүүдэй гэр бүлынхид мүртэй мүнгэ түлэнэгүй гэжэ дээрэ хэлэгдээ hэн.

Юhэдэхи табан жэлэй туршада хүн зоной байдал hуудал нилээд hайжаруулха гэhэн гол шухала зорилго дүүргэхэ талаар энэ табан жэлэй туршада ехэ юумэн хэгдэнхэй. Энээниие колхознигуудай, совхозой хүдэлмэрилэгшэдэй ажабайдал гэршэлжэ байна. Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй ажабайдал энэ хэлээшые батадхана.

Д. ЖУГДУРОВА.

Покровскиин hү hаалиин фермын түрүү hаалишан Х. А. Куприянова.

Судутуй гэжэ нютагта олон жэлдэ хони хаража байhан Андрей Сергеевич, Ирина Семеновна Преловскотон жэл бүри түл түрэсэ олоор абажа томо болгоно.

Колхозой hүрэг мал.

ТОГТУУРИТАЙ УРГАСА ЯАЖА ТУЙЛАГДААБ

Юhэдэхи табан жэлэй туршада манай колхоз тогтууритай баян ургаса ходо абажа байгаа. Имэ ургаса яагаад туйлагдааб гэжэ тодорхойлон харуулха hанаатайб.

Юhэдэхи табан жэл түгэсэжэ, түүхэдэ орохоёо байна. Үнгэрhэн табан жэл совет хүнэй габьяата ажалаар алдаршанхай. Манай колхозой тарияшад бүгэдэнтэй алхамаа нэгэдүүлэн хүдэлжэ гараа. Тарланай ургаса дээшэлүүлхын тулада нилээд оролдолго, хүсэ гаргагдаа гээшэ. Юуб гэхэдэ, тарян гээшэмнай хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудые татажа гарадаг шуу.

Манай колхоз аймагай бүхы ахажынуудтал адли ехэнхидээ элhэлиг, хужартай газартай. Ондоогор хэлэхэдэ, hайн хара хүрьhэтэй газар үгыбди гэхэ байнаб. Хэды имэшье hаа, манай ажахын механизаторнууд, агрономууд наймадахи табан жэлэйхиhээ ехэ ургаса абажа шадаа — гектар бүриин ургаса 3,5 шахуу центнерээр ехэ болоо. 8-дахи табан жэлэй үедэ гектарай 141 центнер овощ, 66 центнер хартаабха абаhан hаа, энэ табан жэлэй туршада 244 центнер овощ, 106 центнер хартаабха хуряагдажа абтаа.

Ургаса ехээр абахын тулада тон түрүүн тарилгыч талмайе шэнээр хаража үзөөд, хубаарилаабди. Ороохото ургамал ехээр таригдадаг болоо. Үрэhэнэй таряа сэбэрлэжэ, имагтал I, II классай үрэhөөр тарилга хэгдэнэ. Энээнтэй хамта газарай хүрьhэ үтэгжүүлхэ, уhалха хэмжээнүүд абтаа. Үнгэрhэн 5 жэлэй туршада 80.000 тонно нютагай үтэгжүүлгэ, 1.300 центнер минеральна үтэгжүүлгэ тарялангда оруулагдаа. 6.300 гектар тариалантайбди, энээнэй 1.200 гектарынь уhалагдадаг юм.

Баян ургаса абаха хэрэгтэ манай механизаторнууд ехэ габьяатай гээшэ. Тиимэ тула колхозой правлени, партийна комитет жэл бүри механизаторнуудые hургадаг, мэргэжэлыень дээшэлүүлдэг байна. Колхозой 80 механизаторай 63-ниинь I, II классай мэргэжэлтэд болонхой. Дүршэлтэй болоhон, бэрхэ механизаторнууднаа ургаса дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубита нэмэри оруулаа даа.

Ороохото ургамалнуудай тогтууритай баян ургаса абадаг болоходомнай, 1973 ондо манай колхозые элитнэ үрэhэнэй ажахы болгоо hэн. Энэ ушар хадаа манай урда үшөө ехэ зорилго табиhан байна. Ажахыдаа хэрэглэгдэхэ үрэhэнэй тарянhаа гадна, гүрэндэ тон имэ ороохо худалдадаг болонхойбди. Ингэжэ 1973 онhоо манай колхоз үрэhэнэй таряа худалдадаг болоо. Тарлае тарилгын шанарта хүргэхын тулада ехэ гаргаша хэгдэдэг болоhониинь ойлгосотой. Тиимэhээ 1 центнер тарянай өөрын үнэ 5,6 түхэригhөө 6 түхэриг болотороо ехэ болоо. Тингээшье hаа, тарягаа үнэтэйгөөр худалдадаг болоходомнай, энэ гаргаша хаагдаад, колхоздо олзо ороно. Колхозой ажахын hалбаринууд соо газар тариалан тон ехэ олзо үгэнэ — жэл бүри 100 мянган түхэригэй сэбэр олзо абтана.

К. ПАВЛОВ.
колхозой ахамад аграном.

БАРИЛГА ОЛООР БОДХООГДОНО

Манай колхозой түб hуурин Петропавловка ерэhэн хүн хоёр айлай байха байшангуудай жэрылдэжэ байхыень обёорхо байха.

Үйлэдбэрииншье, байрыншье барилганууд олоор бодоходоо, ажалшадай байдал hуудалай улам hайжарhанай тэмдэг мүн болоно. Энэ табан жэлэй туршада үйлэдбэриин олон барилга хэгдээ. Энэ үедэ манай колхозой газар дээрэ байрын 42 гэр баригдаа. Эдээн соо механизаторнууд, малшад орожо түбхинэнхэй. hүүлэй гурбан жэлэй туршада колхозой гэшүүд үмсэдөө гэр барихаяа болинхой гэжэ энээнтэй хамта тэмдэглэлтэй. Нэгэ имэ байшан барихын тулада колхоз 23 мянган түхэриг гаргашалhан байна. Колхознигуудай байдал hайжаруулхын тулада хэгдэhэн горитой хэмжээн энэ болоно.

Колхознигой ажабайдалай улам hайжаржа байhые баримталhан жэшээнүүд олон байна. Энэ табан жэлэй туршада манай колхозой гэшүүд 10 хүнгэн машина, элдэб янзын 34 мотоцикл худалдажа абаа. Ажалшадай абадаг салингай ехэ боложо, байдалай баян боложо байhые гэршэлнэ. Наймадахи табан жэлэй туршада ажалай нэгэ үдэрэй түлөөhэн 3 түхэриг 60 мүнгэн болодог hаа, энэ табан жэлэй туршада 4 түхэриг 80 мүнгэн болоо.

Үхибүүдые хүмүүжүүлхэ, hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха хэрэгтэ манай сельсовет ехэ hаналаа табидаг байна. Энэ табан жэлэй туршада 320 hууритай hургуулиин байшан баригдаа. Гушадай дунда hургуулиин дэргэдэ 90 үхибүүдэй интернат бии, 40 hууритай столово хүдэлдэг. Эндэ малшадай үхибүүд байдаг юм.

Партиин XXIV съездын шиидхэбэриин ёhоор бүгэдэ ниитын дунда hуралсал бэелүүлэгдэжэ эхилэнхэй. Энэ хэрэгые сельсовет ходо анхаралдаа байлгадаг. hуралсалда хабаадаха хүбүүд, басагадые бултыень бүридхэнхэйбди. Бага-Куналейн СПТУ-да 22 хүн hурадаг. Мэргэжэл олохотоёо хамта дунда эрдэмтэй боложо гараха юм.

Манай сельсоведэй газар дээрэ хоёр hургуули (дунда, эхин), заочноор hурагшадай пункт Гушадай дунда hургуулиин дэргэдэ бии юм.

Энэ хэрэг hайжаруулха зорилгоор байгша оной октябриин 22-то сельсоведэй сесси дээрэ Гушадай дунда. Покровскын эхин hургуулида hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулха тухай асуудал хэлсэгдэhэн байна. Энээнтэй хамта сельсовет hууринуудые (4 hуурин бии) болбосон түхэлтэй болгохо тухай, колхозой ажахы тухай асуудалнуудые сесси дээрэ, гүйсэдком дээрэ зүбшэн хэлсэдэг байнабди. Мүнөө сагай эрилтэ имэ болонхой.

А. РАЗУВАЕВ,
Гушадай сельсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

[Ка]лининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон Валентин Лукич [Н]естеров ехэ дүй дүртэй болоhон хүн. Зуун эхэ хонин бүриhөө 102 хурьга абажа, энэ жэлдэ түлжүү[...]

Энэ намартаа харагдаhан байhан хонидоо [...] таргалуулжа, [...] ажэлгэдэ оробо. [...] хонидынь тар[...]нууд үбэлжэжэ бай[...]. Ерэхэ жэлдэ бүри [...] ехэ амжалта туй[...]аар шиидэнхэй энэ [хони]шон ажаллана. [...] арбадахи табан жэлэй түрүүшын [...] колхозойнгоо [...] олошоруулха [...]элэнтэй.

АША ҮРЭ ЕХЭТЭЙ БОЛГОХЫН ТҮЛӨӨ

Манай колхозой гэшүүдэй дунда эмхидхэгдэдэг социалис мүрысөө улам hайжаруулха, нарижуулха гэжэ партийна комитет оролдодог юм. Социалис уялганууд бодомжотойгоор абтадаг болонхой. Мүрысөөнэй дүн гаргажа, олониитэдэ соносхохо хэрэг гуримшуулагдаhан байна. Ажахын hалбари бүхэндэ тааруулжа, туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхахаар мүрысөөнэй дүрим зохёогдодог юм.

Партиин XXV съездые нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсоходоо манай колхозой гэшүүд дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялга абаад, тэдэнээ амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Табан жэлэй түсэб, уялга дүүргэхэ хэрэгтэ колхозой гэшүүдэй аша габьяа ехэ. Хубиингаа табан жэлэй түсэб дүүргэhэн түрүүшүүл манайда олон.

Манай колхоздо 68 коммунист бии юм. Үйлэдбэриин бүхы hалбаринуудта эдэнэр худэлжэ, түрүү үүргэеэ бодотоор бэелүүлнэ. Хонишоноор 12 коммунист, механизатораар — 24, hаалишад, малшадаар 7, шофёроор 5 коммунист хүдэлнэ.

Колхозой партийна комитет, правлени мүрысөөе аша үрэ ехэтэй болгохо гэжэ оролдодог байна. Энэ зорилгоор мүрысөөнэй дүн гаргаха, олондо мэдээсэхэ хэрэгтэ ехэ hаналаа табидаг байнабди.

Агитаторнууд, политинформаторнууд, лекторнууд ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулхадаа, мүрысөөной дүнгүүдые хөөрэлдөөндөө хэрэглэлсэдэг байна. Колхозой главна зоотехник Иван Агафонович Павлов, Покровско hү hаалиин фермые даагша Андриян Никифорович Сахаров, тракторна бригадануудай бригадирнууд Жамбал Цыдыпович Цыбикмитов, Иван Илларионович Белых, мелиоратор Захар Романович Рябов — эдэ агитаторнуудые ажалшадай дунда хөөрэлдөө хэжэ байхыень харахаш. Лекторнууд Сергей Иванович Фомин, Валентина Содномовна Цыренова гэгшэдэй уншаhан лекцинүүдтэ хүн зон ходоороо олоороо суглардаг заншалтай.

Колхозой малшад, бүхы ажалшад малай үбэлжэлгэ hайнаар үнгэргэхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөөндэ оролсонхой, урматай зоригтой ажаллажа байна. Манай колхозой гэшүүд имэ дэбжэлтэтэй партиин XXV съездые ажалай бэлэгээр угтахаар шиидэнхэй, арбадахи табан жэлэй богоhо дээрэ ерээд байна.

Ч. ЦЫБИКДОРЖИЕВ
колхозой парткомой секретарь.

Үнинэй механизатор Кирсан Григорьевич Ястребов сабшалан hайжаруулха хүдэлмэри гуримтайгаар ябуулдаг болоhоор үнинэй. Эндэ ногооной ургаса дээшэлүүлхэ хүдэлмэри — уhалха, үтэгжүүлхэ, хүрьhыень зөөлэрүүлхэ мэтын ажал ябуулhанай ашаар энэ табан жэлэй туршада тогтууритай баян ургаса абажа байгаа. Энэ жэлдэ дунда зэргээр гектар бүриhөө 37 центнер үбhэ абаhан байна. Ерэхэ табан жэлдэ энэ амжалтаяа улам арьбадхахаар зоригжонхой ажаллажа байна.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

ХҮДӨӨ АЖАХЫН ИНСТИТУДТА

Институдай актова зал соо Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаһан һайндэрэй үдэшэ үнгэргэгдөө. Эндэ хотын модельер, косметолог, үһэ заһагшад уригдажа, хубсаһанай шэнэ моодо, үһэ заһалгын маяг хэлбэри тухай хөөрэжэ, сурларагшадые һонирхуулаа. Институдай эрэшүүл эхэнэрнүүдтэе концерт харуулжа, дуу, хатар, хүгжэм зэдэлээ.

Нааданай һүүлдэ ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг, эрхимээр һурадаг басагадта бэлэг, Хүндэлэлэй грамота барюулагдаһан байна.

* * *

Һаяхан профсоюзай конференци үнгэргэгдэжэ, тоосоото хаһа соо профкомой хэһэн ажал ябуулга тухай хөөрэлдөөн болоо. Профкомой түрүүлэгшэ П. Е. Ерофеев элидхэл хэхэдээ, хүдэлмэриингөө һайн, муу талые тэмдэглэжэ, шүүмжэлээ. Группын, курсын профоргнууд элидхэл тушаа үгэ хэлэһэн байна. Тиин профкомой түрүүлэгшээр П. Е. Ерофеев дахинаа һунгагдаа.

* * *

Үнгэрһэн һарын һүүл багта институдта поэзиин үдэшэ эмхидхэгдэжэ, һонирхолтойгоор үнгэрөө. Эндэ совет үеын поэдүүдэй шүлэгүүд ханхинажа, уран шүлэгэй найруулга тухай хөөрэлдөөн болоо. Сергей Есенин, Евгений Евтушенкын шүлэгүүдые СССР-эй гүрэнэй шангай лауреат, РСФСР-эй габьяата артист А. В. Серебряков уран гоёор уншажа, сугларагшадые ехэтэ баясуулба.

*

Улаан-Үдэ хотын дээдэ һургуулинуудай багшанар сугларжа, «Дээдэ һургуулиин һуралсал, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри яажа һайжаруулхаб?» гэһэн асуудалаар научно-практическа хоёрдохи конференци үнгэргэбэ.

Хотын дээдэ һургуулинуудай ректорнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ, Зүүн Сибириин технологическа институдай ректор, профессор Д. Ш. Фролов конференци нээгээ. Конференциин пленарна заседанида РСФСР-эй научно-педагогическа бүлгэмэй Буряадай отделениин түрүүлэгшэ, профессор М. Н. Мангадаев «Дээдэ һургуулиин һуралсалай шиндхэгдээгүй зарим асуудалнууд», Буряадай хүдөө ажахын институдай һуралсалай талаар проректор, доцент И. А. Ленец «Студентнэрэй өөһэдынь хэһэн хүдэлмэри — һуралсалай үндэһэ һуури», Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай педагогико, психологиин кафедрын доцент В. П. Битуев «Дээдэ һургуулиин һуралсалай психологическа үндэһэ һуури» гэһэн темээр элидхэл хэһэн байна.

А. ПАКЕЕВ.

ЭХЭНЭРНҮҮДЭЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Санагын сомоной Соведэй гүйсэдкомой, клубай болон эхэнэрнүүдэй соведүүдэй үүсхэлээр Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэлдэ зорюулагдаһан баяр ёһололой үдэшэ Санага тосхондо боложо үнгэрбэ. Энэ суглаанда нютагай 300 гаран эхэнэрнүүд уригдаһан байгаа.

«1975 он — Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын жэл» гэһэн асуудалаар Санагын дунда һургуулиин багша С. Н. Мархаева элидхэл хэһэн байна. Удаань ажалай ветерануудта дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа. Пионернүүд болон һурагшад эндэ сугларагшадые халуунаар амаршалба.

Концертын һүүлээр хамтын наадан эхилээ. Тиихэдэнь ёохор нааданай конкурс соносхогдобо. Энэ конкурсдо хабаадагшад гурбан бүлэг — 60-һаа дээшэ наһатайшуул, дундуур ба залуу үетэн болон хубаараад, мүрысэжэ оробо. Эсэсэй дүн гаргахада, хамагһаа һайн сэгнэлтэ хүтшэдэй бүлэг абажа, шагналда хүртэһэн, бултанай халуун амаршалгаар хүндэлэгдэһэн байха юм.

Д. ДАШИЕВ.
Захааминай аймаг.

Улаан-Үдын госпромхоз түлеэ, избёосхо, ангай мяха, арһа, һамар, жэмэс, һархяаг бэлэдхэхэһээ гадна, ангай, шубуунай дүрсэ бүтээн хэдэг юм. Госпромхозой коллектив хүн зонине олон зүйлэй продуктнуудаар түйсэд дүүрэнээр хангахын тулада табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлхэ гэһэн социалис уялга абаа бэлэй. Эндэхи хүдэлмэришэд хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, октябриин 27-до табан жэлэйнгээ даабари дүүргэһэн байна.

ЭРШЭЕЭ АЛДАНАГҮЙ

Түгэсхэхы жэлэй түсэб мүн лэ болзорһоонь урид 10 һарын туршада дүүргэгдээ. 430 мянган түхэригэй продукци бэлэдхэхэ түсэбтэй байбал, тэрэнээ 440,9 мянганда хүргэһэн байха юм.

Избёосхо малтан абадаг карьерэй мастер Андрей Филиппович Спиридоновой хүтэлбэрилдэг коллектив госпромхоз соогоо түрүүлэн табан жэлэйнгээ даабари дүүргээ һэн. Избёосхо галдадаг хүдэлмэришэд Николай Нестеров, Иван Рудаков, Василий Потёмкин, Александр Медведев гэгшэд габшагайгаар ажаллана. Тэдэнэр избёосхо бэлэдхэхэ табан жэлэйнгээ түсэбые декабриин 1-дэ 144 процент дүүргээд байна.

Тиихэдэ ангай болон шубуунай дүрсэ хэдэг цехэй Наталья Ивановна Чирковагай даадаг коллектив табан жэлэй даабарие 114,5 процент дүүргээ. Мастернууд Зоя Мошкирева, Елена Загузина гэгшэд эндэ һайнаар хүдэлнэ.

Партиин XXV съездын урда тээхи ажалай вахтада жагсаһан госпромхозой коллектив түсэбһөө гадуур һайн шанартай продукци бүтээн гаргана.

К. ВИКТОРОВ.

ГАБШАГАЙГААР АЖАЛЛАНА

Ивалгын леспромхозой коллектив түсэбтэ табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ габшагайгаар ажаллана. Жэлэй эхинһээ хойшо ноябрь һара болотор модо бэлэдхэхэ түсэб 15,7 процент, мүн бэлэн продукци худалдаха даабари 113,6 процент дүүргэгдээ. 31.100 кубометр модон зөөгдэхэ байбал, энэнь 33.003 кубометртэ хүргэгдэһэн байна. Тиихэдэ хюрөөдэгдэһэн материал 8.658 кубометр бэлэдхэгдээ гэхэ гү, али түсэбтэ даабари 129,3 процент дүүргэгдээ.

Ажалаа зүбөөр эмхидхэһэнэй, модо отолхо участогаа һайнаар бэлэдхэһэнэй, хээрын харгы һайса заһаһанай ашаар леспромхозой коллектив иимэ эрхим амжалта туйлаа бшуу. Каленовой модоной пункт леспромхоз соогоо эрхим үрэ дүн харуулаа. Жэшээлхэдэ, эндэ модо бэлэдхэлгэ — 119,7, худалдалга — 128, зөөлгэ — 111,2, хюрөөдэгдэмэл материал бэлэдхэлгэ 136,7 процент дүүргэгдээ. Виталий Филимонович Солдатовай хүтэлбэрилдэг бага комплексно бригада модо бэлэдхэгшэдэй дундаһаа шалгарна. Мүн жолоошод П. Д. Чагдуров, С. М. Ивашкин гэгшэд социалис мүрысөөндэ түрүүлнэ. Тэдэнэрэй хүн бүхэн тус тустаа модо зөөхэ даабаряа 128, 112 процент дүүргээ.

Ивалгын леспромхозой коллектив КПСС-эй XXV съездын хүндэлэлдэ дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаад, тэрэнээ бэелүүлжэ байнхай.

В. КРЫЛОВ.

ТҮРҮҮ СТАНЦИ

Арадай ажахыда шухала хэрэгтэй ашаа саг болзор соонь хэрэглэгшэдтэнь хүргэхын тула түмэр замай Горхоной станциин коллектив яһала оролдолго гаргана. Гадна станци дээрэһээ поезднуудые һаатуулангүй саг болзор соонь эльгээхэ гээшэ станциин хүдэлмэрилэгшэдэй нангин уялга болоно.

— Манай станци дунда зэргын классай станциин тоодо ородог юм. Эндэмнай стрелкэ электрын хүсөөр хүдэлдэг болоһон, мүн бусад шэнэ техникэ 1969 ондо нэбтэрүүлэгдээ һэн, — гэжэ станциин начальник Ш. Д. Шагдаров хөөрэнэ.

27 хүнһөө бүридэһэн энэ коллектив байгша оной гурбадахи кварталда түмэр замай Улаан-Үдэ станциин коллективүүдэй дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ һайн үрэ дүн туйлажа, дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байна. Тиихэдэ арадай ажахыда хэрэгтэй ой модо вагонуудта ашаха түсэб 102,2, ашаа буулгаха түсэб 156 процент дүүргэгдэһэн юм. Вагонуудай миин байха саг нилээд хороогдожо, түсэбтэ даабари 114,2 процент дүүргэгдээ.

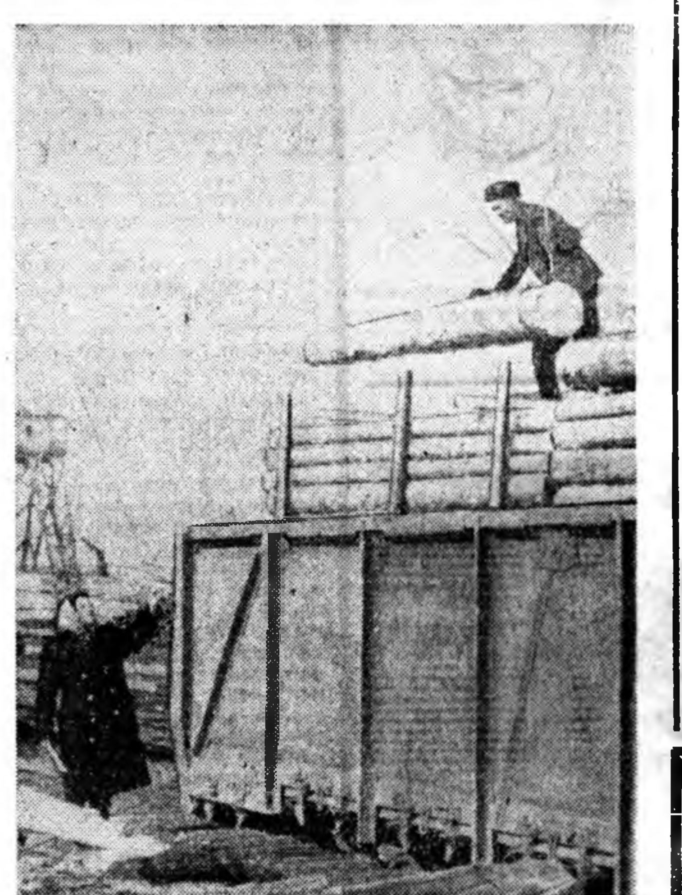

Урдандаа халаан бүридэ олон хүдэлмэришэд хүдэлдэг байгаа. Харин мүнөө ажалаа зайн галай хүсөөр бүтээдэг 2—2 хүн дежурладаг боложо, ажалаа графигай ёһоор һайнаар эмхидхэжэ шадана. Тэдэнэр ашаа тээхэдэ хэрэгтэй хооһон вагонуудые шэлэн абаад, һуури һууриень олоро, байрадань табижа үгэдэг. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, маневрово хүдэлмэри ябуулдаг юм. Энэ талаар станциин дежурна Р. В. Горбик, В. И. Мясоедовэй халаан һайнаар хүдэлнэ.

Вагонуудта ашаа тээлгэдэ Горхоной леспромхозой бүлэг хүдэлмэришэд хабаадалсана. Станциин ахамад хүдэлмэрилэгшэд ажалыень хинан шалгаад, вагонуудые аян замда эльгээдэг юм. Ахамад хүдэлмэришэн Н. А. Преблодская буулгагдаһан ашаае документын ёһоор хэрэглэгшэдтэнь дамжуулан үгэхэ ажал ябуулдаг.

Станциин коллектив юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлэй түсэб бүхы дээрэнь дүүргээ. Вагонуудай миин байха сагые хороохо хэрэгтэ нүхэд Р. В. Горбик, Н. М. Крылов, Н. А. Усов гэгшэдэй даадаг халаанай хүдэлмэрилэгшэд түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргэһэн байха юм.

Г. БАЗАРЖАПОВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахамад хинан шалгагша Н. А. Преблодская вагонуудта модо ашалга шалгажа байна.

Ш. ШАГДАРОВАЙ фото.

Спорт

ЗҮРГЭ ГАРГАГДАА

Дээдэ-Онгостойн «Динамо» бүлгэмэй бааза шадар санаар үбэлэй хаһын нээгдэһэндэ зорюулагдаһан мүрысөөн үнгэргэгдөө. Урилдаанда ГПТУ, һургуули болон техникумүүдэй, үйлэдбэриин коллективүүдэй суглуулагдамал командануд олоороо хабаадалсаһан байгаа. Тиин 4 х 3, 4 х 5 гэһэн эстафетэ дамжуулгаар үнгэргэгдэһэн урилдаанда 45-дахи дунда һургуулиин басагадай, зургаадахи интернат һургуулиин хүбүүдэй командануд эрхим байба.

Үйлэдбэриин коллективүүд, техникумүүдэй командануд сооһоо индустриально-педагогическа техникумэй басагадай команда шалгараа. Мүн институдуудай, спортын бүлгэмүүдэй санашадай дунда Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай эрэшүүлэй, Зүүн-Сибириин технологическа институдай эхэнэрнүүдэй командануд түрүү һууринуудые эзэлһэн байна. Тиин Дээдэ-Онгостойн үзэсхэлэн гоё байгаалитай ой тайгын дундуур санын түрүүшын зүргэ гаргагдажа, мүрысөөнэй хаһа эхилбэ ха юм.

М. БОРИСОВ.

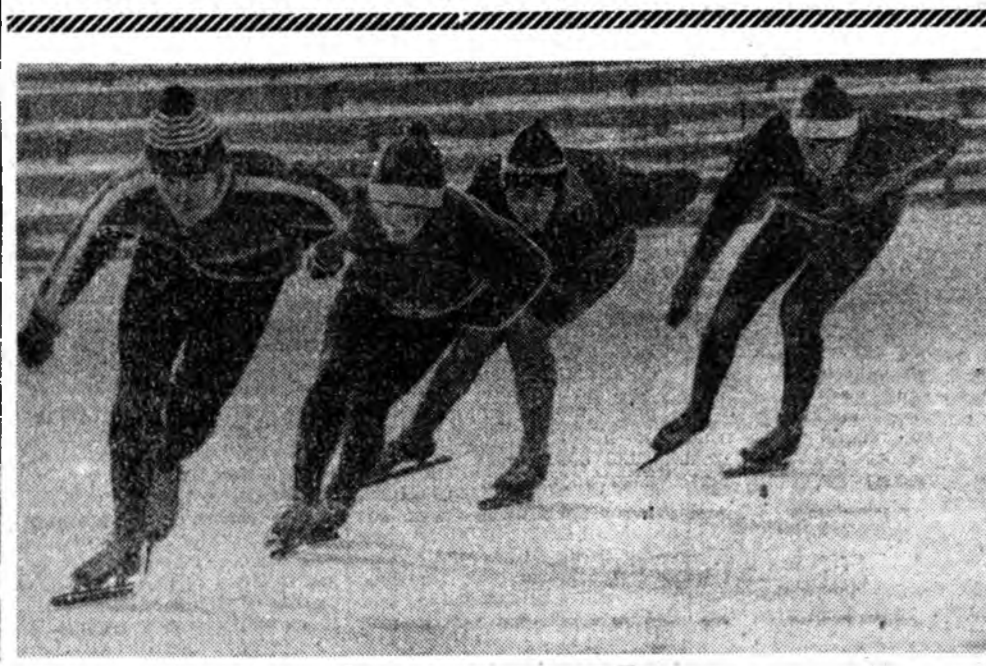

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: эрэшүүл 3.000 метрэй зайда урилдажа ябана.

П. БУРМАКИНАЙ фото.

ТҮРҮҮШЫН УРИЛДААН

Буряадай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой элүүр дээрэ үбэлэй хаһын нээгдэһэндэ зорюулагдаһан конькигаар урилдагшадай мүрысөөн гурбан үдэрэй туршада үнгэргэгдэбэ. Физкультура, спортын городской комитедэй шанда хүртэхын түлөө дүшөөд спортсмен мүрысөөндэ хабаадалсаба.

Түрүүшын үдэр 500 метрэй зайда үнгэргэгдэһэн урилдаанда Алас-Дурна зүгэй зонын чемпион нёдондо болоһон Ольга Рухтина, 1.500 метрэй зайда Зүүн Сибириин технологическа институдай багша, СССР-эй спортын мастер Маргарита Журкина гэгшэд эрхимлэбэ.

Урилдаанай һүүлшын үдэр эрэшүүл 3.000 метрэй, эдиршүүл богони зайда урилдажа, үетэн нүхэдөө баясуулаа. Эрэшүүлэй дундаһаа Зүүн-Сибириин технологическа институдай багша, СССР-эй спортын мастер Сергей Можаев эрхимлэжэ, физкультура, спортын комитедэй шан бэлэгүүдтэ хүртэбэ.

Гурбан үдэрэй мүрысөөнэй дүн гаргахада, Зүүн-Сибириин технологическа институдай команда түрүү һуури эзэлһэн байна. Эдиршүүлэй дундаһаа 40-дэхи дунда һургуулиин команда эрхимлэбэ.

Декабриин 13—14-нэй үдэрнүүдтэ Благовещенск хотодо конькигаар Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэбэ.

«Советская Россия» газетын шанда хүртэхын түлөө үнгэргэгдэһэн энэ урилдаанда манай республикын суглуулагдамал команда хабаадалсана.

Һурагшадынь суурхаба

△ Советскэ Союзай Герой, летчик-космонавт Горбаткогой шанда хүртэхын түлөө боксоор бүхэсоюзна IV наадан Краснодар хотодо боложо дүүрэбэ. Энэ мүрысөөндэ хабаадалсаһан спортын мастер Дулзен Бабудоржиевай хүмүүжүүлһэн Хориин дунда һургуулиин спортсменүүд эрхим амжалта туйлаба. Жэшээнь, Базыр Цыденов өөрынгөө шэгнүүртэ дүрбэн боксер — Туркмениин, Краснодарай, «Труд» бүлгэмэй Центральна Соведэй, Уфагай чемпионууд Громов, Самоученко, Мустафин, Асреян гэгшэдые шүүжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Доржо Галсанов Грузинин ССР-эй чемпион Типия, Краснодарай боксер Лобасов гэгшэдые шүүбэшье, түгэсхэлэй наадан дээрэ Белгородэй Задарожный гэгшэдэ диилдээ. Тингэжэ, гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

△ Улаан-Үдэ, Илимск, Краснокаменск, Шэтын спортсменүүд модо болбосоруулдаг Буряадай комбинадай спортын зал соо сугларжа, баскетболоор мүрысэбэ. Эрэшүүлэй дунда Шэтын, эхэнэрнүүд сооһоо Улаан-Үдын командануд түрүү һуури эзэлээ.

Б. МИРОМАНОВ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Коммунизм байгуулалтын шэнэ шухала шата» — түрүү бэшэг. «КПСС-эй XXV съездэдэ — эрхим угтамжа» — суглуулбари. «Партиин политикые дэмжэнэбди» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Түрүүшүүлэй жэшээ дээрэ хүмүүжүүлхэ» — Түнхэнэй районно партийна конференциин тоосоон. «Шэнэ эрилтэнүүдэй ёһоор» — Хабаловай статья.

Гурбадахи хуудаһанда. «Парти болон арадай этигэл найдабарие харюулха» — РСФСР-эй уран зохёолшодой дүрбэдэхи съезд тухай. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Спортын һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.55 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Арбан табатай капитан». 13.15 — «Горнистнар, дохёо үгыт!» (үнгэтэ). 14.00 — Забһарлалга. 14.10 — «Саяндахи шэнэ түхеэрэлгэ» (үнгэтэ). 14.40 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 15.10 — «Туршыш хабаяа» (үнгэтэ). 16.25 — **«Съездһээ съезд хүрэтэр». Совет Азербайджан** (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 19.10 — «Съездһээ съезд хүрэтэр», «Табан жэл, шинин үндэр туйлалтанууд!».

«Орбита». 19.45 — «Туршыш хабаяа» (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — **«Съездһээ съезд хүрэтэр». Совет Азербайджан.** 23.20. Забһарлалга. 23.30 — «Дэлхэйн арадуудай оюун бэлиг» (үнгэтэ). 24.00 — «Время», 00.30 — Хоккейгээр «Известия» газетын шанда хүртэхын түлөө уласхоорондын мүрысөөн. СССР — Финлянди. Суглуулагдамал командануд (үнгэтэ).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.50—Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.10 — «Уран шүлэг». Поль Элюар.

САҺАН УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республикадамнай бүрхэгшэг байха. Байгал шадар багаханаар саһан орохо, бусад нютагуудта шиниг нойтон орохогүй. Һулаханаар һалхилха. 17—22 градус хүйтэн болохо, Баунтын, Хурамхаанай аймагуудта 21—26, Байгал шадар 12—17 градус хүйтэн болохо. Улаан-Үдэдэ һүниндөө 29—31, үдэртөө 18—20 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ДЭЛХЭЙН ГАЗЕТЭНҮҮД ЮУН ТУХАЙ БЭШЭНЭБ

«СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гол шэглэлнүүд» тушаа Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездэдэ зорюулжа, Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй гаргаһан проектые гадаадын хэблэл үргэнөөр шэнжэлнэ.

«КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, Ленинэй партиин хүтэлбэри доро совет арад экономическа хүсэ шадалаа нилээд үргэдхэһэн, эрдэм, техникын хүгжэлтэ дэбжэлтэ хангаһан, ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые дээшэлүүлһэн, коммунис байгуулалтын замаар урагшаа шэнэ ехэ алхам хэһэн байна», — гэжэ Польшын «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Ниитын үйлэдбэрие хурдан түргэнөөр, тогтууритай һайнаар хүгжөөһэнэй, тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлһэнэй, эрдэм, техникын дэбжэлтэ хурдадхаһанай, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй, арадай ажахын бүхы һалбаринуудтахи хүдэлмэриин шанарые али бүхы талаарнь һайжаруулһанай үндэһөөр арадай ажабайдалай материальна ба соёлой хэмжээе дээшэлүүлхэ гээшэ арбадахи табан жэлэй гол зорилго болоно гээд Англиин «Морнинг стар» газетэ тэмдэглэнэ.

Удаадахи табан жэл эрхим шанарай табан жэл болохо юм гэжэ Франциин «Юманите» газетэ онсолон заана. Советскэ Союзай Коммунис партиин XXV съездэдэ зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан проект хүн зоной хүртэсэдэ олзо доход нилээд дээшэлүүлхэ, бүхы ажалшадай салин хүлһэ саашадань нэмэхэ гэжэ хараална.

ПОРП-ын VII съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые газетэнүүд шэнжэлһээр.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. А. Суслов түрүүтэй Советскэ Союзай Коммунис партиин делегациин Кубын Компартиин I съездын хүдэлмэридэ хабаадахаяа Гавана ошоһон тухайнь социалис оронуудай хэблэл мэдээсэнэ.

Ливандахи байдал тухай Англиин «Морнинг» стар» газетэ бэшэхэдээ, Бейрудтэхи байдал шахардуу шанга байһаар гэжэ тэмдэглэнэ. Кипртэхи байдал тухай материалнууд гадаадын хэблэлдэ мүн лэ үргэнөөр толилогдоно. Энэ орондо амгалан байдал хангахын тула ООН-ой уласхоорондын хүсэнүүдэй эрхэ түлөөлэлгын болзорые үшөө зургаа һараар һунааха гэжэ Аюулгүйн Совет тогтообо. (ТАСС).

ГАВАНА

СЪЕЗДДЭ АЖАЛАЙ БЭЛЭГҮҮДЫЕ БЭЛДЭБЭ

ТАСС

Кубын арад социалис байгуулалтын бүхы участогуудта амжалта туйлан. Кубын Компартиин декабриин 17-до Гаванада нээгдэхэеэ байһан I съезд габшагай ажалаараа угтажа байна. Партийна хуралдаанай хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа, жэлэйнгээ түсэбүүдые болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайдаа промышленна ба хүдөө ажахын предприятинуудай улам олон коллективүүд мэдээсэнэ.

Кубын хүндэ пормышленностиин хоёр завод — «Рамон пенья», «Хорхе Фернандес Ардери» үйлэдбэриингөө даабарие болзорһоонь нилээд урид дүүргэбэ. Республикын арадай ажахын энэ шухала һалбариин 100 гаран предприяти жэлэйнгээ түсэбые үлүүлээ.

Барилгын материалнуудай промышленностиин предприятинуудай хүдэлмэришэд һайнаар ажаллана.

Таряалан дээрэһээ баярта мэдээсэл абтана. Хэдэ хэдэн провинцинуудай ажахынууд хүдөө ажахын олон ургамалнуудые, мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Кубын гол баялиг — саахарай тростник айхабтар ехээр, амжалтатай һайнаар хуряагаад, болбосоруулһан байна. Саахарай 50 гаран завод энэ жэлэй ургаса болбосоруулан буйлуулжа захалба.

КАРАКАС

А. ЛЕОНОВ, Т. СТАФФОРД ВЕНЕСУЭЛЭДЭ ЕРЭБЭ

ТАСС

Ороной агаарай сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагша Ф. Паредес Бельогой уряалаар Венесуэлэдэ ерээд байһан совет космонавт Алексей Леоновые, американ астронавт Томас Стаффордые Венесуэлын олониитэ халуунаар угтажа байна. Совет соёл культурын ба эрдэм наукын ханинарай түбтэ баярай суглаан болобо. Замбуулинай дайдаар ниидэһэн тухайдаа, «Союз-Аполлон» гэжэ хамтын программа тухай, совет болон американ онгосонуудай залгалдан холбоһон тухай «Союз-19» гэжэ онгосын командир А. Леоновой хөөрэхэдэнь, сугларагшад угаа ехээр һонирхоһон байна. Иимэ ниидэлгэнүүд эб найрамдал бэхижүүлхэ, шахардуу байдал һуларуулха байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Эндэ болоһон пресс-конференци дээрэ американ замбуулинай онгосын командир Т. Стаффорд үгэ хэлэхэдээ, «Союз-Аполлон» гэжэ хамтын ниидэлгэ эб найрамдалай, бүхы хүн түрэлтэнэй аша туһада бэелүүлэгдээ гээ.

Генерал Ф. Паредес Бельо совет посольстводо үнгэргэгдэһэн уулзалгын үедэ үгэ хэлэхэдээ, «Союз», «Аполлон» гэжэ онгосонуудай хамтын ниидэлгые зүрхэ сэдьхэлдээ хадагалжа ябаһан Венесуэлын арадай совет космонавтын, американ астронавтын Венесуэлэдэ ерэһэн тухай һайн һайхан дурасхаал зүрхэ сэдьхэлдээ үлөөхэ байһаниинь дамжаггүй гэжэ тэмдэглээ. Замбуулинай дайдада хэгдэһэн совет-американ туршалгада зорюулагдаһан дурасхаалта значогые А. Леонов Венесуэлын агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй командалагшада барюулба.

БРЮССЕЛЬ

НАТО-гай СОВЕДЭЙ СЕССИ ДҮҮРЭБЭ

ТАСС

Хойто Атлантиин холбооной гэшүүн оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар үнгэрһэн НАТО-гай үбэлэй сесси Брюссель шадархи Эвер гэжэ багахан хотодо дүүрэбэ.

НАТО-да хабаатай оронуудай ба Европын социалис оронуудай хоорондохи харилсаае, тодорхойлон хэлэхэдэ, аюулгүй байдалай ба харилсаа холбооной асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөөнэй дүнгүүдые, түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые хороохо тухай Венэдэ боложо байһан хөөрэлдөөнүүдэй ябасые министрнүүд зүбшэн хэлсэһэн байна. Нэгэдэлэй гадаа талын байдал, хёмороо зүришэлдөөтэй асуудалнуудые, нэгэ стандартаар зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээхэ ба бусад асуудалнуудые зүбшэн хэлсээ.

Эндэ толилогдоһон коммюнике соогоо НАТО-гай сэрэгэй хүсые улам бэхижүүлхэ шухала гэжэ сессидэ хабаадагшад тэмдэглэнэ.

УНШАГТЫ, һонирхохол байхат

МЕТАЛЛУРГНУУДАЙ ХИЗААРТА ОЛДОҺОН ЗҮЙЛНҮҮД

ЭРТЭ УРДА САГТА байһан хэдэ хэдэн отог һууринине малтажа, элирүүлхын тула Липецкэ областьдо үргэн ажал хэгдэбэ. Эртэ урда сагай 400 гаран зүйл эндэһээ олдоо. Экспедицидэ хабаадаһан СССР-эй Наукануудай академиин археологиин институдай эрдэмтэд, хизаар ороноо шэнжэлэгшэд элдэб сагай тон һонин зүйлнүүдые элирүүлһэн байна.

Жэшээнь, Краснинска районой Яблонова тосхон шадар малталга хэхэдэнь, отог һууранай хэдэн «дабхар» газарай гүн дундаһаа гаргагдаба. Бронзо эбсэгтэ үеын газар гэрнүүд түрүүшынхидэнь бши. Удаань, хоёр мянга шахуу жэлэй үнгэрһэн хойно, хооһон гэр байрануудтань шэнэ хүнүүд нүүжэ ерэһэн байна. Тэд юундэшьеб эдэнэр эндэһээ гаража ошоо. Манай эрын XII—XIV зуун жэлнүүдтэ шабар амһарта сохижо галдагшад иишэ ерэжэ, эндэ бүхэли үйлэдбэри байгуулһан юм гэхэ. Шабар амһарта галдажа хэгшэдэй утаариин нүхэн, аяга амһартанууд, ажалайнь зэмсэг хэрэгсэлнүүд, эдэнэй һуудал байдал һайн зандаа үлэнхэй.

Эртэ урдын уран гартанай зариманайнь, Липецкын хүн зондол адли, металлургнууд байһаниинь һонирхолтой. Областиин түбтэ хэгдэһэн малталгын үеэр олдоһон түмэр хайлуулгын үлэгдэлнүүд энээниие элирхэйлэн гэршэлнэ бшуу.

МҮНГЭН «БОРОО»

УЗБЕГЭЙ ССР-эй Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой механизатор Назир Заиров шэнэ газар хахалха үедөө юрэ бусын «ургаса» хуряаба. Полеео тарилгада бэлдэжэ байһан трактористын плуг газар доороһоо мүнгэн ехэ булаша гаргаба. Эдэнь IX—X зуун жэлнүүдтэ саманидуудай үг гарбалай зонхилжо байха үеэр гаргагдаһан дирхем гэжэ хашарһа мүнгэнүүд байгаа. 700 гаран хашарһа мүнгэнэй олонхинь таһа сабшуулшаһан байба. Ушарынь юуб гэхэдэ, тэрэ үедэ дирхем эгээл ехэ мүнгэн гэжэ тоологдодог һэн.

Саманидай хашарһа мүнгэн Дунда Азида гаргагдаашьеһаа, эдэнэй булашанууд тон хомор олдодог юм. Ородой эртэ урдын газар дээрэ, Хойто Европодо Исланди хүрэтэр, иимэ хашарһа мүнгэн яһала олоор олдодог байна. Эдэ оронуудай арадуудтай худалдаа наймаан үргэнөөр хэгдэдэг байгаа.

ДЭЭРМЭШЭ ШААЗГАЙНУУД

КАРАКУЛЬ үүлтэрэй хони үсхэбэрилдэг «Кабадиан» совхозой хонишод хээрэ хони малаа адуулжа ябатараа бүргэдэй шаазгайнуудтай тулалдахые хараба. Һүрэг шаазгайнууд энэ мантан томо шубуунда бушуу түргөөр добтолно. Хурса һабарнуудтаа адхаад ябаһан шандагыень эдэнэр буляахые һэдээ бшуу.

«Шубуудай хаанда» хүсэнииньшье, хурса хоншоорыньшье туһалбагүй. Хэдэхэн минутын үнгэрхэдэ, хурдан түргэн шаазгайнуудта диилдэжэ, тэрэ олзоһо алдажархиба. Тиин бүргэдэй дэгдэн ниидэхэдэнь, доошоо унаһан шандагыень шаазгайнууд буляалдан һалгааба.

Шаазгайнууд мяхаша шубууд бэшэ юм. Орнитологуудай тоолодогой ёһоор, эдэнэр хорхой шумуулнуудаар, ургамалнуудаар хооллодог, хаа-яа мяхаар хооллодог байна. Мүнөө Таджикистанай хада уулануудаар саһан ехээр унажа, хүйтэн болобо. Магад, иимэһээ шаазгайнууд хүсэтэ шубуунтай айнгүй тулалдаха баатайшье болоо аалам.

ГЭР СОО УРГУУЛАГДАҺАН ҺАРХЯАГ

ОЙ СОО ургадагһаа амтаа шэмээрээ дутуугүй һархяагуудые гэргэ ургуулжа болоно гэжэ Украинын ССР-эй Наукануудай академиин микробиологиин ба вирусологиин институдай хүдэлмэрилэгшэд туршалга хэхэдээ баталба.

Һархяагай үндэһые жэжэхэнээр хэршээд, амһарта соо хэдэг юм. Ногооной шүлэ нэмэхэдэ, бүри түргөөр ургадаг байха юм. Тиин гурбан хоногой үнгэрхэдэ, һархяагуудые эдихээр болодог. Эдэнэй хэмжээн, түхэл хэлбэри ургаһан амһартынь хэмжээнһээ сэхэ дулдыдадаг юм. Иимэ технологиин үндэһөөр Киевтэхи бактеритэ препарадуудые бүтээн гаргадаг лабораторидо элдэб түрэлэй һархяаг ургуулагдаба.

(ТАСС).

Редактор **Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.**

Манай адрес, телефонууд:

г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 2-54-54, приёмная — 2-54-93, зам редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретаря — 2-50-52, секретариат — 2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-60-91, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, пропаганды и агитации — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, писем и селькоров — 2-67-31, информации — 2-34-05, общественная приёмная — 2-56-62, машинное бюро — 2-57-63, корректорская — 2-35-95, фотолаборатория — 2-33-61.

 □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00759. Заказ № 01598.